Ціна примірника 20 сотиків.

Це число має 10 сторінок.

Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно . . . . 1 зол.
Чвертьрічно . . 3 зол.
Піврічно . . . 6 зол.
Річно . . . . 12 зол.
ЗА ГРАНИЦЕЮ.
Річно — 2 доляри.
Гроші з краю посилати переказами, або чеками „Народної Справи“ — в загранииці порученими листами.
За зворот рукописів Редакція не ручить. На відповідь треба долучити значок 30 сотиків.
ОГОЛОШЕННЯ:
1 стр. 700 зол., пів стр. 400, чверть стр. 200 зол. Гроші треба посилати наперед.

Народня Справа

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИЙ ЧАСОПИС

Ч. 9 (74) Львів, неділя 2 березня 1930. Рік III.

АДРЕСА: „Народня Справа“, Львів, вул. Боїмів 4. — — Чекові конта: 408.687 і 154.130 — — Телефон 30—13

Останні вісти.

— 50 тисяч золотих спроневірила (або таки: вкрала) урядничка почти в Корчові, пов. Рава руська, Гелена Енґльова і втікла до — Бразилії. Вона забирала собі гроші листи.

— В Варшаві забився в самоходовім випадку мексиканський конзуль, що по цілонічній забаві хотів ранком проїхатися по свіжім воздусі.

— Якийсь актор театру в Варшаві зізнав на поліції, що бачив у ночі таємничий похорон за містом: двох людей приїхали туди автом і поховавши в полі щось завинене в мішок, відїхали. Поліція пошукує в тім місці, бо підозріває, що то більшовицькі аґенти могли поховати ґенерала Кутєпова, якого вхопили з Парижа.

— Чехи постановили вручити свому президентови Масарикови 20 міліонів корон ч. (около 7 міл. зол.) як почесний дарунок за його заслуги для чеського народу і держави.

— В місті Бельфаст (в північній Ірляндії, що недавно освободилася з під анґлійської влади) одна стара убога прачка Р. Вільзон дістала несподівано з Америки спадок — міліон долярів. Коли її запитали, що зробить з грішми, сказала, що раз переїдеться гарним кораблем по морю, а потім дасть майже все на цілі рідної Ірляндії, бо стільки грошей не потребує.

— На двірці в Толачині на більшовицькій Білоруси розбився поїзд з комуністами. Згинуло вісім людей, богато покалічилося. Кажуть, що то зробили пляново околичні селяне, щоби доскулити більшовикам.

— В Москві прийшло до вуличної бійки між безбожниками, що руйнують церкви, і віруючими, що хотіли молитися. Військо стріляло до людей, богато є убитих і ранених. Останнього тижня запечатали або розібрали більшовики богато церков, а майже всюди забрали дзвони і дорогі річи.

— Люта зима настала тепер несподівано в Еспанії і в инших полудневих краях, де звичайно навіть снігу небувало через цілі десятки літ. Також в північній Америці морози. Натомісць в середущій Канаді настали страшні зливи, так, що поїзди поставали. У нас також трохи постуденіло, але є таки такої лагідної зими, як ця, давно в нас не було.

Курс крою і шиття на селі.

В Кульчицях Шляхоцьких к. Самбора був улаштований курс крою і шиття. Тревав від листопада 1928 до лютня 1929 р. Зорґанізувала цей курс п. Соня Стасів і скінчило його 15 сільських дівчат. На образку бачимо учасниць курсу з місцевим о. парохом і родиною.

Льосовання надгород

між тими передплатниками, що до 31. січня 1930 р. прислали річну або піврічну передплату,

відбудеться в неділю дня, 23. березня

о год. 11. перед полуднем в редакції „Народньої Справи“ (Львів, вул. Боїмів 4. I. пов.).

Льосовання відбудеться при Комісії, зложеній з членів редакції, адвоката д-ра Ст. Шухевича і з трьох вильосованих мужів довіря з ріжних повітів.

При льосованню може бути присутний кождий передплатник „Народньої Справи“.

В редакції є виготовлений виказ всіх передплатників, управнених до участи в льосованню і його може кождий переглянути.

Про спосіб льосовання і про те, котрі мужі довіря вильосовані до участи в комісії, напишемо в слідуючих числах ґазети.

Як знаємо — будуть вильосовані дві корови: за 60 і за 40 долярів, та богато менших надгород готівкою по 12 і по 6 золотих.

Український священик перед судом

Дня 19. лютня ц. р. закінчилася перед львівським трибуналом розправа проти о. Михайла Кушкевича, пароха Янова коло Львова. Обвинувачували його за те, що він по панахиді 1. листопада 1928 р. над могилами українських стрільців і на Великдень 1929 року виголосив патріотичні проповіди. Деякі уступи тих проповідей виглядали поліції і прокураторові такі небезпечні, що о. Кушкевича обвинувачено за державну зраду і підбурювання до заворушень чи бунту. По кількадневній розправі суд присяглих звільнив о. Кушкевича від вини і кари, бо свідки зізнали, що о. Кушкевич нічого проти Польщі не говорив, лише взивав нарід до єдности і свідомости.

—о—

Скільки заколядували на „Рідну Школу“?

Цего року заколядували свідомі люди на „Рідну Школу“ 49.835 золотих. З того у львівськім воєвідстві заколядовано 23.221 зол., в тернопільським 16.785 зол., а в станиславівським 9.828 зл.

Докладний виказ громад, скільки в котрій заколядовано, буде поданий в газетах пізнійше, тому зі всіх громад повинні прислати виказ коляд до Управи „Рідної Школи“ (Львів, Ринок 10).

—о—

Невеличка, але чесна кумпанія

Недавно арештовано двох урядників маґістрату в Рудках за величезні грошеві зловживання і спроневірення, яких ці панки допустилися за останні два роки. З самих чиншових оплат пропало в кишенях цих урядників дві тисячі золотих. До обчислення шкід приїде до Рудок осібна воєвідська комісія. Оден з арештованих урядників, секретар Смаржевскі, хотів втікти, але його у Львові догонили. Його спільника, Рудольфа Трілєра, контрольора каси, арештовано в Рудках. Кажуть, що й инші урядники є підозрілі в тих „махінаціях“

—о—

НОВИНКИ.

Календар на тиждень.

Березень 2 — 8.

2. Неділя. Сироп. Теодора вмч.
3. Понеділок. Льва папи.
4. Второк. Архіпа ап. і Максима (Архипа і Теодора).
5. Середа. Льва еп. Катан. (Льва еп. Агатона).
6. Четвер. Тимотея прп.
7. Пятниця. Найд. мощ. Муч. в Евг. (Петра й Атаназії).
8. Субота. Полікарпа свмч.

Увага: Свята в скобках (—) тільки укр. православні, а инші спільні українцям греко-католикам і православним.

Зміни місяця.

Нів буде 28. лютня (в попереднім ч. було помилково видруковано 24.) **Повня** буде 14. березня.

—o—

— Поважний вік, 88 літ, осягнув довголітній провідник нашого народнього розвитку і змагань, **Юліян Романчук**, бувший посол до парляменту і до сойму та віцепрезидент віденського парляменту. Достойний громадянин живе у Львові і 24-го лютня обходить свої уродини, 88-ий рік життя. В цей день бажаємо Йому здоровля і сили, щоби дожив ще до кращої долі українського народу, для якого працював і ще працює ціле своє життя.

— Спростовання. В ч. 5 „Нар. Справи“ була новинка „Самоволя панських посіпаків“. На цю новинку дістаємо таке спростовання, яке на підставі пресового закона мусимо помістити без змін: Не є правдою, щоби Микола Станкевич господар в Долгомостисках пов. Мостиска, поїхав зі своїм батьком Іваном дня 9-го падолиста 1929 р. до свого власного ліса по дерево і щоби його там напало двох зі сусідного фільварку, якийсь Йосиф Конопацький і Семко Дутко і хотіли його заграбити за це, що він ніби рубав в панськім лісі. Не є дальше правдою, що невинно напавший не давався заняти, що Конопацький кинувся на Миколу Станкевича і тяжко його побив і що батька Станкевича порізав лісний Дутко. Правдою є натомість, що вище вимінені Іван Станкевич і Микола Станкевич зістали критичного дня злапані на крадежі дерева з ліса п. Олени Филиповичевої через помічника дібр Иосифа Конопацкого і заприсяженого лісного Семка Дутку, що ставили опір і краденого дерева з першу віддати не хотіли, що словно і чинно зневажили Иосифа Конопацкого і лісного заприсяженого Семка Дутку, що в наслідок вище наведених каригідних учинків зістали потягнені до карної відвічальности і правосильним вироком Гродзкого Суду в Судовій Вишні з дня 16 січня 1920 чспр. У: 1322/29 зістали засуджені, а то Іван Станкевич за переступок крадіжи і образу в часі служби на кару стислого арешту через 7 днів, а Микола Станкевич за перетупок крадіжи і образу чести на кару арешту через 3 дні і оба кару вже відбули. З поважанням Józef Kopoacki pełnomocnik dóbr Dołhomościska poczta Sądowa Wisznia. (Від Редакції: Просимо писати до нас правду, щоби потім не наражувати ґазету на таке спростовання.)

— Передплатники „Нар. Справи“ заколядували в селі Завалю повіт Снятин 62 зол. 56 гр. на українських Інвалідів і передали ці гроші для них через нашу Редакцію. (Колядували: Василь Мариянич, Іван Пристайко, Николай Бойчук (муж довіря), В. Никифоруки і браття І. і Н. Мариякичі. Честь їм! — (Наші передплатники колядували на добрі цілі і по других селах, але в Завалю йшли зорґанізовано і тому це підносимо).

— Нещастя. На залізничому насипі між Денисовом і ЗолотоюСлободою коло Тернополя наїхав оноді поїзд на двох робітників, В. Пенту і І. Крука і важко їх покалічив. Вони направляли щось коло насипу і через сніговицю що ціле лютувала, не завважили надїзджаючого поїзду. Нещасних перевезено до шпиталю. Є надія що їх вдержиться при життю.

— Де були віча? В Церковній пов. Долина відбулося віче з протестом від усіх установ і громадян села проти московських переслідувань на Україні. — В Лубянках нижчих в Селягівці і в Синягві Збаражського повіту відбулися в січні ц. р. довірочні наради в справах політичних, господарських і самоврядних. Реферували п. Скасків і Ткачук. Ухвалено теж протести проти московських переслідувань.

— Знов згоріла стирта. В Залужу пов. Рогатин згоріла в неділю 16. II. стирта сіна, власність місцевого дідича. Підозрівають, що стирту хтось підпалив.

— Здичіння. В Битькові повіт Надвірна підчас забави в неділю 16. лютня, якийсь Іван Бойчук поранив смертельно ножем Василя Вінтоняка з Пнів. Вінтоняк згинув на місці, убийник втік. — Так отже як бачимо, сумне живо алькоголю і коршем ще не кінчиться.

— Самогубство молодого. В Рожнітові повіт Долина повісився Володислав Марциняк в день свого шлюбу через те, що батько не купив йому нового убрання, а в старім він не хотів іти до шлюбу. Нещасного не вдалося уратувати. Його наречена на вістку про це теж хотіла покінчити самогубством але її придержали.

— Злочини. В Дорі коло Делятина стрілив хтось крізь вікно до хати Леся Бельки, але не ранив нікого. — В Хомяківці пов. Коломия стрілив хтось до хати Марії Чередорчук і ранив її. Підозрівають, що то якийсь Ст. Марціновский, а причина заздрість любовна. — В Загірю, пов. Рудки ранив хтось важко в груди якогось Юзефа Максимовича вистрілом із засідки. — Коло Чорторий, пов. Бібрка напав якийсь Роман Сомик на Тита Яремка і під загрозою ножа перешукав йому всі кишені, а не найшовши гроший — втік. — В Долині (повітове місто) вломилися якісь невідомі досі люди до склепу з матеріями і вкрали товару на около 8 тисяч зол. на шкоду купців Діяманда і Геллера.

— Не ласомтеся на чуже добро. Господар Кістяниик Тимко з Трибуховець пов. Бучач виїхав до свого ліса по дрова, але замісць нарубати на своїм, нарубав на сусіднім ґрунті убогого господаря з Рішенець Олекси Антонїва. При цім стрінув його побережник М. Срібняк і запровадив Тимка з возом і з дровами в село. Тимко так узяв собі той сором до серця, що на подвірю побережника дістав удар серця і вмер на місці. Шкода господаря, що згинув так марно через нещасне лакімство і непошановання чужого майна.

— Жертви на добрі цілі. П. Бадовський м. дов. „Нар. Справи“ зібрав на весіллю у п. Евгенії Сампари в Прошовій к. Тернополя 10 зол. на Укр. Інвалідів (передав до Ред.) — Мак. Міґас в Сервирах п. Озірна зібрав на хрестинах 2·50 з. на „Р. Школу“ і прислав (в грудні) до Ред. — В. Білик м. дов. в Мужилові пов. Підгайці зібрав на весіллю в Ат. Білика 10 лютня 5·60 з. на Укр. Інвалідів і прислав до Ред. (Збірка вдалася мимо того, що оден темний чоловік Афт Буг. відмовляв від того). — В Васючині п. Рогатин зібрано на хрестинах у М. Левицького 3·50 з., а в Дм. Сенишина 6 зол. на „Р. Школу“ в Рогатичі. (перед. до Кружка Р. Ш. в Рогатині).

— Цікаві книжки. „Історія України для народу“, написав І. Крипякевич. Це коротка історія (144 стор.) України, яку варто кождому прочитати. „Юрза-Мурза“ книжочка для малих дітей, з образками. Написав Юра Шкрумеляк. (Друге видання). Мождістати в кождій Книгарні.

— От, як штука щадити! З Нюйорку повідомляють, що робітник в копальнях нафти в Канзас, Михайло Ґірак, (найправдоподібніше українець) десять літ видавав на життя лише одного доляра і 35 центів місячно. Ґірак згинув недавно в нещасливому випадку. Публичний адміністратор держави Канзас розглядав Ґіракові посмертні папері та переконався, що Ґірак заробляв місячно 102 доляри і 70 центів. Крім того за свою працю діставав хату та харч. Із тих зарібків Ґірак що місяця складав у банку 101 дол. і 35 центів. Ґірак на стільки був

Читання з історії України

(ч. 57)

Богдан Хмельницький у татарського хана і в мурзи Тугай-бея.

(Великдень 1648).

Ми розказали, як Богдан Хмельницький втік з України на Січ, як мимо хитрих запросин Потоцкого не вірив полякам і не вернувся з Січи, а потім поїхав з Січи на Крим до татарського хана, просити помочі проти Польщі.

В Криму царював тоді хан Іслям-Гірей. Це був дуже войовничий і хоробрий вояк, він уже нераз бився передтим з поляками і навіть попав був раз у польський полон, але король Володислав випустив його потім на волю, в заміну за якогось польського полководця, що був у татарськім полоні. Його столиця була в Бахчисараю і туди приїхав Хмельницький зі своїм сином Тимошем і з горсткою знатніших козаків.

Хан казав своїм мурзам (полководцям) приймити Хмельницького дуже гостинно, бо чував про відвагу Хмельницького і тому шанував його. По тижневи з великими церемоніями приймив Хмельницького на авдієнцію. Хмельницький сказав до хана приблизно так: „Доси ми козаки ворогували з вами татарами, але то тому, що ми були підлеглі полякам і мусіли воювати на їх приказ. Та тепер ми рішилися, скинути з себе те ярмо чужих і вступити з вами в приязнь і спілку. Поляки вороги наші і твої, всесвітлий хане! Не платять тобі умовленої данини і нас юдять проти тебе. Та ми про це тебе повідомляємо і просимо твоєї помочі проти наших ворогів і проти своїх зрадників. Хмельницький показав ханови лист короля, в якім було написано, щоби козаки готовилися до війни з татарами і з турками.

Ханови переклали лист, та він не повірив козакам так скоро. Аж десь у тиждень Хмельницький переказав ханови, що як хан не вірить у щирість козаків, то Богдан готов присягнути і лишити свого сина в застав ханови. Як хан побачивби, що козаки хотять його піддурити, то нехай убє його сина. Тоді хан знову казав закликати Хмельницького до себе і при всіх своїх достойниках сказав: „Хмельницький! Коли твоя думка щира, то поклянись осьтут на мою шаблю!“ Тоді Хмельницький поцілував вістря ханової шаблі і сказав: „Заприсягаю в Бозі, що все думаю робити без зради. А коли я зрадив би хана, то нехай ця шабля відітне мою голову!“

„Тепер ми тобі віримо!“ — промовив Іслям Гірей і подав йому руку. Мурзи й собі подавали Хмельницькому свою руку.

Але хан не схотів відразу йти на Польщу. Він сказав, що спершу мусить султан турецький виповісти полякам війну, бо хан підлягає султанови. А зрештою нехай козаки самі зачнуть війну, а тоді хан вишле поміч. А тимчасом нехай запросять його мурзу Тугай-бея на поміч.

Таким чином хан позволив Тугай-беєві іти з козаками, але так, щоби виглядало, що ніби то сам Тугай-бей проти його волі пішов, а до польських гетьманів написав хитрий лист, запевнюючи їх про свою дружбу.

Козаки побули в Бахчисараю ще до Великодня (1648 р.). На сам Великдень хан казав дати їм пять волів, 15 баранів і три бочки вина, щоби добре собі святкували, бо татари дуже шанували кожду чужу віру.

Нарешті по Великодни хан обдарував Хмельницького (дав йому панцир, лук і стріли, жупан дорогий і позолочену шаблю) дав на дорогу богато хліба, мяса і вина і Хмельницький виїхав з Бахчисараю, та свого сина Тимоша лишив у хана, як закладника. Тиміш кватирував в одного вірменина і хан цілий час поводився з ним дуже по приятельськи, хоча деякі мурзи нераз нагадували ханови, скільки козаки накоїли передтим шкоди татарам.

Хмельницький прибув до Тугай-бея і розказав йому все, що говорилося в хана. Тугай-бей спершу не згоджувався, але коли Хмельницький обіцяв йому велику добичу з війни, мурза згодився і зі своєю ордою рушив на Україну. А Хмельницький поїхав наперед, знову на Січ.

ощадний, що сам стригся й голився, сам прав собі білля та сам поправляв черевики. Не курив і не пив. Тому кілька літ переслав своїй матері та сестрі 17 тисяч долярів на закупно 200 морґового господарства. Крім того оставив обезпеченеву полісу на імя матері на 3 тисячі долярів. При смерти було Гіракові 44 роки. Хотів іще шість літ попрацювати і вертати до дому, але нещасний згинув при праці.

— **Не Антін, але Яків.** Наш передплатник з Дроговижа коло Миколаєва п. Яків Паньків помістив у „Нар. Справі“ ч. 4. (з 26 січня 1930) свій лист про ґазету „Силу“. Через помилку в друкарні вийшов підпис замість „Яків“: Антін. Це просимо поправити, бо дехто думає, що то лист неправдивий, бо Антона П. нема, лише Яків і він це писав. Зрештою і ті, що це говорять, самі бачили, як Яків Паньків писав цей лист про „Силу“. На цім місці щераз повторюємо, що дістаємо дуже богато листів про ту „Силу“, яку слушно всі свідомі люде осуджують і відкидають, ті листи ховаємо до нашого архіву, але містити їх не будемо, ізза браку місця. Тій ґазеті знають і так ціну. Але такі листи дуже нас потішають, бо це свідчить, що свідомість народу росте і нарід знає, де його ворог а де приятель.

— **Посмертні згадки.** Недавно помер у Винниках бл. п. Василь Олексів, бувший Український Січовий Стрілець і Інвалід У. Г. Армії Покійний був взірцевим громадянином тож його похорони випали дуже величаво. На могилі попращали покійного промовами о. Гірняк з Винник і посол Паліїв зі Львова. — В Зеленім пов. Бучач вмерла бл. п. Катерина Богдан в 44 році життя. Покійна була дуже розумна і свідома селянка (передплатниця „Нар. Справи“). Її похорон відбувся при великім здвизі народу. Всі щиро жалують за свідомою жінкою. Оставила сина Петра. — В Струтині нижнім п. Долина помер в грудні 1929 р. Іван Ґерич, свідомий чоловік, що був довго в Америці, а повернувши, був щирим народним діячем. (Був наш передплатник). Нехай легкою буде рідна земля тим Покійним, що ту землю і народ так любили і свідомо жили.

Одинайцятилітний синок нашого передплатника Николи Матвіїва з Хриплина коло Станиславова, Дмитро, учень V кляси прив. нар. школи („Р. Школи“) в Станиславові їздив щодня рано з Хриплина до Станиславова до школи. 17. лютня випав нещасний хлопчина з ваґону, бо дверці не були добре замкнені і згинув на місці. В похороні покійного здібного і гарного хлопця взяли участь п. професори і о. катехит і майже всі товариші-школярики, а п. директор школи сказав зворушаючу промову. (На жаль місцеві учителі з Хрилпина недопустили місцевої дітвори до участи в похороні). В цім важкім ударі щиро співчуваємо з розжалобленим батьком по втраті його любого одинака і надії, б. л. Дмитрика.

— **Важний присуд.** В окружному суді в Перемишлі скінчилася 27 січня розправа проти членів читальні „Просвіти“ в Війську пов. Добромиль — Михайла Котика і Івана Лучишина. Судили їх за те, що вони дня 11. XI. 1929 вивісили на будинку читальні в Війську українські синьо-жовті прапори. Окружний суд присудив, що це не є жадна провина, бо коли полякам за Австрії вільно було вивішувати свої національні прапори, то вільно тепер і нам вивішувати наші. Обвинувачених, розуміється, увільнено від вини і кари. Цей присуд повинні собі затямити усі наші громадяни.

— **Марно згинув.** Поліціянти з постерунку в Радехові і Вітковi застрілили підчас погоні якогось Мартинюка з Підкариня пов. Радехів. Убитий був уже відомий і з крадіжий і вломів.

— **Трупи на весіллю.** В четвер 13 лютня трафилося у жовківськім повіті аж два випадки убійства. І так на весіллю в Деревянці застрілено підчас бійки Петра Мечиха, а на весіллю в Новім Селі застрілено Михайла Вертипороха. От до чого вже доводить темнота і піятика по наших селах. Тому повинно наше селяньство виповісти безпощадну війну алькоголеви і зовсім його не вживати. Тоді не буде таких нещасть,

— **Витревала курка.** У одного міщанина в Жовкві пропала перед 6 тижнями курка. Усі думали, що курку або щось іззіло або хтось вкрав. Титчасом по 6 тижнях коминяр вимітаючи комин, найшов ту курку в якімсь закамарку комина. Показалося, що та бідна курка сиділа там цілих 6 тижнів і нічо не їла ані не пила. За те важила вона всього 25 дека, хоча перед тим „увязненням“ в комині важила по над 3 кільо!

— **Не давайте себе обманювати.** З села Журавич пов. Луцьк пишуть нам про шахрайські практики ріжних аґентів, що на силу впихають людям, якісь машини, подібно, як ми вже писали, як то діється й по селах у Галичині. Одинокий спосіб на це не брати нічого від підозрілих і непевних людей.

— **Ремісники, отвирайте шкатули!** Міністерство промислу і торговлі задумує ввести новий окремий податок на ремісників. Цей податок має піти на покриття недоборів ремісничих палат (т. зв. „ізб“). Висота податку — по 25 зол. від варстату, до того по 12 зол. від кождого челядника і по 6 зл. від термінатора — річно. Той податок має бути платний щороку від жовтня до грудня. Будуть його стягати громадські уряди на підставі загальних приписів що до стягання податків. Над згаданим вище проектом ідуть тепер наради в ремісничих палатах і на цехових зборах. Розуміється ремісники майже однодушно протестують проти нового податку, але чи се що поможе, — побачимо. Як буде щось нового в тій справі, то напишемо.

— **Коби таких більше.** Дмитро Стельмащук в Зеленій п. Копичинці пише: Я сам дав собі слово, що не буду пити і курити і слова дотримую і дуже мені з тим добре. Деякі люде йдуть уже за моїм приміром. Тепер попросту не можу собі представити, яка приємність у питтю і куренню: нема жадної, а за те є велика шкода для кишені, для здоровля тіла і душі.

— **Подяка.** Виділ і члени чатальні „Просвіти“ в Селисках пов. Перемишль складає щиру подяку Вп. інж. Куропасьови Степанови, що зібрав у Америці й прислав на будову читальні 15 долярів. Ця сума помогла читальні в великій потребі і за це щирому громадянинови честь і подяка. Гавдьо Мих. голова і Ів. Хоміцький секретар.

Пожежі. В Будеражі пов. Дубно згоріло все господарство і майно господаря Марка Романюка. Причина нещастя невідома.

— **Пасічники!** Вже вийшло 2 число часопису „Український Пасічник“ за р. 1930. В часописі є багато новин про вулики, способи господарки, як з пасіки взяти найбільше меду, які рослини є найбільше медодайні, які ціни на мід і багато иньшого. Ціна часопису 6 зол. на рік. Дістати можна у Львові, вул. Зіморовича 20.

— **Забава без алькоголю!** Члени читальні тов. „Просвіта“ в Мартинові старім коло Галича уладили дня 15/2. 1930. забаву, на котрій зовсім не було алькоголю. Чистий дохід в квоті 35 зол. призначено на будову власного читальняного дому. Будовою власної домівки щиро занялись всі члени, однак на жаль богато старших і маючих господарів вигріваються на своїх печах, або відвідують Мошків і Лейбів а читальню оминають. Панове, заверніть з блудної дороги і працюймо в єдности.

Читальник.

— **„Заслужений“ волоцюга.** В столиці Швеції, Стокгольні арештувала недавно поліція старого волоцюгу, що за своє життя був лише 1541 разів караний. Тепер буде мати 1542. розправу. Заслуженим волоцюгою зацікавилися ґазетярі. Деякі кажуть, що він має світове першенство — що до кар розуміється.

— **Дуріють з гаразду.** Незадовго має до нас прийти з Парижа найновіща жіноча мода. Та мода має виглядати так: Спідниця довга, під спідницею довгі по кістки штани. На плечах буде та сукня міцно викроєна. Ця дурійка нас не дуже турбувалаби, якби не те, що тепер і по наших селах поширюють жидки-гандлярі матерій якісь дурноваті моди і через те богато селян руйнується і пише векслі на суконки, мештики й инші примхи. Тому взагалі остерігаємо наших селян головно дівчат перед шкідливою дурійкою „моди“.

Селянська доля то чорна доля.

Але ратунку треба самим шукати.

Ага! То тому вже зачинають і великі урядники клопотатися селянами! Не тому, що селянинови біда, але тому, що всім через те зачинає бути недобре. І сушать голови, якби то підвисшити ціни на збіжжа. А селянам-рільникам не ходить конче о те, аби ціни на збіжа були висші, але аби в міру спадку збіжа спадали також і ціни на товари і фабричні продукти. Булоби все добре.

Кілька літ взад збіжа йшло щораз у гору і в міру того йшли всі товари в гору. А нині збіжа впало на половину, а ціни товарів стоять або ще й ростуть! Де справедливість?

Така то вже хлопська доля. Селянин є тим мірилом, яким усе міриться. Він працює на рілі тяжко і чорно. Всіх годує і всім служить. Коби хоч за те було яке пошанування до него. А то жадного згляду. Мусиш усюди ямку вистояти і всі тебе поштуркують та ще й називають. Жаль тисне за серце.

Селянин то в тих панів, що не знають його долі, як той кінь у недбалого господаря. Ненагодований, непоєний, не вичесаний. Віз скрипить, шия з ґудзами від посторонків, але ґазда сяде на віз тай грубшого кінця не пожалує. „А здохбись!“ каже.

Отже як ратуватися? „Народня Справа“ пише добре. Не надіятися нам на поміч чужих. Вони хочби й щось навіть ухвалили і тицьнули, то всьо на свою користь. Ратуймося самі.

З усіх порад припала мені найбільше одна: жити ощадно. Бо таки правда, що не жиємо так, як треба. Ставимося більше як можемо.

От ті лашки з міста! Сукні, мешти, панчохи. Тут завинила несвідомість і дурна заздрість. А лихо зачинається на селі від тих, що мають якогось „першого“ і знадилися на моду. Купить такий донці черевики чи панчоху, а друга бідна дивиться тай з остатного тягнеться, заставляється й купує собі! А мами потакують, бо також заздрісні. Хотять, аби і їх донька мала такий лашок.

Знаю одного бідного зарібника. Ходить у свиті, а латка на латці. Але син і донька то так убрані, якби з Парижа. Лише бліді і марні, бо в череві порожно. Послідний ґрош пішов на „корватку“ і на „шалик“.

А якби були розумні і свідомі, то не здоганялиби других нерозумних. Зналиби, що сільська народна ноша, яку носили їх батьки і діди, і яку мають в скрині, краще їм до лиця, як мійське шмаття. А то зробиться ні пес ні баран і ходить по селі.

Ото нас губить до решти. Бо як будемо мудрі, то і дешевизну перебудемо і все лихо перебудемо, але як будемо отак пити, курити і купувати не конечні річи, то ніколи не дійдемо до гаразду хочби жито і як цінилося.

Пише Стефан Демчук,
муж довіря
з Холоєва пов. Радехів.

Важне для тих, що управляють тютюн

Ми писали, які великі втрати потерпіли ті селяни, що цего року дістали були до управи нову сорту насіння мадярського тютюну. Посол Заваликут представив це все нашим послам і тепер український Клюб послів поставив наглий внесок в цій справі у соймі. Посли домагаються, щоби держава звернула тим селянам всі втрати, бо вони тому не винні, що тютюнові уряди дали їм таке насіння, яке в нас не вдається. Сойм передав той внесок скарбовій комісії і вона має справу полагодити. До цего треба ще, аби плянтатори тютюну поприсилали точні звіти зі своїх втрат. Посилати треба на адресу: Warszawa, Sejm, Klub Ukraiński, або Народня Канцелярія, Львів ул. Костюшки 1.а.

Пояснюйте всім, яку користь має той, хто передплачує „Народню Справу“!

ЩО В СВІТІ ЧУВАТИ?

З України за Збручем

доходять дальші вісти про те, як московська більшовицька влада переслідує український нарід і його церков. Ми писали, що більшовики **скасували українську Автокефальну** (Самостійну, що має власного голову) **Церков.** Зробили це таким хитрим способом, щоби виглядало, нібито сама церковна гієрархія (митрополит і єпископи) скасувала ту церков. А то більшовицька влада просто їм приказала, щоби розвязалися самі, бо буде зле.

Відомости про **переслідування віри** на Україні і в инших радянських (більшовицьких) републиках розійшлися блискавкою по всім світі. **І весь культурний світ** виступає проти переслідувань віри і церкви в Союзі Радянських (комуністичних) Републик. Бо такого ще не бувало. Більшовики найперше скасували всі християнські свята й строго заборонили своїм членам (комуністам) святкувати. Потім почали закладати так звані **безбожницькі гуртки**, що мають висміювати віру і церков і ширити безвіря. Дальше почали забирати з церков майже все золото й дорогі річи, й почали замикати церкви та перемінювати їх на свої доми забав, кіна, театри, клюби, а навіть на склади збіжа і стайні для коней. Цего року взялися вже кінчати з церквами і з вірою. Свій календар так перемінили, що вже нема й сліду по неділі або якімсь святі, священиків позастрашували арештами й засланням, **старі церкви на Україні і в Росії почали розбирати й розсаджувати динамітом** (прим. церков Десятинну в Київі, або собор св. Семена в Москві), а нові заказали будувати. Думають, що до двох літ скасують всі церкви.

Так поступають з усякою вірою і переслідують не тільки священиків, але й жидівських рабінів. Проти того переслідування релігії й церкви почав протестувати цілий світ. Папа Пій XI видав своє письмо („енцикліку“) — в формі листа до свого ґенерального вікарія), в якім осуджує поступовання більшовиків та назначує на день 19. березня відправлення богослужень по всіх церквах за переслідуваних християн і сам відправить того дня Службу Божу в церкві св. Петра в Римі. За цей виступ папи більшовики почали вже надсилати до папи листи з ріжними погрозами. Подібно запротестував проти переслідування віри голова англійської церкви, архиепископ кентерберійський. Також ріжні **світові організації почали протестувати проти касовання віри.** Цілий світ незвичайно обурений на московський уряд.

З України дальше доходять відомости про те, як селяне, доведені до розпуки, **мстяться на москалях.** А до розпуки довело їх те, що більшовики почали насильно відбирати землю і заводити комуну. З самостійного господаря робиться раптом жебрак і наймит. Самі комуністичні ґазети пишуть, що скрізь по Україні **убивають ріжних більшовицьких** урядників і агентів. Люде **почали раптом різати всю худобу,** бо її і так забирають більшовики на комуну. По Україні **розсіває хтось відозви,** в яких написано: „Руйнуйте і бийте все, що комуністичне. Комунізмові вибила остання година“.

Небаром мається відбути в Харкові суд над арештованими українськими діячами. Є певні докази, що ті арештовані люде нічого не винні. Тепер помістив В. Михальчук у „Новім Часі“ лист, в якім пише, що він сам був на Україні і мусів служити більшовикам за тайного агента, щоби вратувати свое життя. Такі аґенти підкидають людям усякі відозви проти більшовиків, а потім самі їх арештують, знайшовши у них ті відозви, і це показують ніби доказ вини. Тим способом хотять вигубити всіх свідомих Українців.

Льондонська морська конференція

ще нічого не врадила і перервала свої наради через те, що

в Франції

уступили дотеперішні міністри і французькі делегати вернули до Парижа. Побоюються, що новий уряд Франції не буде годитися на предложення Америки й инших держав на морське розброєння і тому до жадного висліду ті наради цим разом не доведуть.

Французька поліція дальше шукає і слідить, хто міг входити того російського ґенерала

Кутєпова,

що пропав перед двома тижнями і слід по нім загинув. Підозрівають дальше, що то зробили більшовицькі аґенти, бо той ґенерал був для більшовиків небезпечний. Він організував московських еміґрантів у Франції і по цілім світі і всіх накликав до війни з більшовиками. Французькі ґазети упоминають поліцію, щоби конечно перевела ревізію в більшовицькім посольстві в Парижі і щоби переконалася, чи там у пивницях будинку посольства нема трупів. Московські еміґранти роаїхалися по цілій Франції і постановили собі, конче знайти Кутєпова, живого чи вмерлого, і вислідити, хто його згубив.

В Еспанії

далі кипить і заноситься на то, що можуть скинути короля і завести републику.

В Берліні

були комуністичні демонстрації. Поліція вислідила, що комуністи потворили в Німеччині богато тайних комуністичних орґанізацій і хотіли зробити переворот. Навіть між самою поліцією було богато урядників і поліцаїв, що стояли на услугах комуністів.

Тепер вислідили велику шпигунську орґанізацію

в Румунії.

На границі Бесарабії зловили румуни якогось післанця, що перекрався з більшовицького боку і признався, що несе гроші для директора румунської поліції в Букарешті! Отже цей директор (Тібуко) служив більшовикам і доносив їм про все, а за це мав 20 тисяч леїв (1000 золотих) місячно. Його і ще кількох таких, що передавали більшовикам тайні вісти, арештували. От, яких нікчемних і продажних урядників має та Румунія, яка так підло тисне наших братів на Буковині і в Бесарабії.

Австрія годиться з Італією.

Минулого тижня був у Римі канцлер (президент міністрів) австрійської републики і його там італійці дуже радо витали. Це значить, що маленька теперішна Австрія хоче заприязнитися з Італією, бо теперішному австрійському урядови грозить небезпека з боку скрайних соціялістів і комуністів, а італійські фашисти моглиби допомогти Австрії в їх поборюванню.

Америка

(Зединені Держави) обходить тепер велике свято **десятиліття закону про заборону виробу, продажі і споживання алькогольних напитків.** При тій нагоді оголошено деякі числа, що наглядно виказують хосенність тої заборони. І так: Зараз першого року після введення заборони смертність населення в Америці зменшилася на одну пяту часть. Одна четвертина вязниць в Америці стоїть цусткою, а кілька вязниць продано вже на ліцитації на доми приватним особам. Число вязнів в Америці зменшилося пересічно на половину. Збільшився вдвоє виріб цукру і управа збіжа. Збільшилася у вдвоє видатність праці і загальна моральність. Також у двоє зросло споживання набілу і городовини — отже найздоровших для людського тіла продуктів. В патеро зменшилося число божевільних і виродків. Тепер американський уряд починає знижувати своїм горожанам податки, про що ми вже писали.

З далекого

Китаю

доходять вісти, що там дальше нема згоди і поодинокі ґенерали воюють між собою й самі свій нарід руйнують.

В Афганістані

знов зачинається повстання афґанців проти свого короля. Новий король, що наступив по Аманулі, також хотів вводити нові порядки, розуміється в користь держави і народу, але афґанці ще замало свідомі і ніяких новин не хочуть, бо їх користи не розуміють. А до того підюджують їх і вороги Афґаністану, що хотять поневолити той край. З того видно, що хоча якийсь нарід вибере собі свою волю і державу, то таки не вдержить її, як замало свідомий. Ми то пізнали й на собі.

НА УВАГУ НАШИМ ПЕРЕДПЛАТНИКАМ!

Деякі наші передплатники нарікають, що не отримують „Народньої Справи“, хотяй заплатили передплату. На це відповідаємо, що газету висилаємо точно всім передплатникам. Коли хтось не одержить якогось числа, то це вина почти, яка ґазети не доручила, або ґазета затратилася по дорозі. В разі не отримання якогось числа ґазети треба сейчас зареклямувати на своїй почті устно або письменно в такий спосіб: Пишеться на картці паперу з одної сторони: Do urzędu pocztowego w .... а по другій стороні: Reklamuję gazetę „Narodnia Sprawa“ Nr. ...... którego nie otrzymałem. Під тим треба написати свою адресу. (Муситься це писати по польськи). Почта на таку реклямацію мусить видати число ґазети, а коли не буде мати, то зажадає від нас.

При тій нагоді зазначуємо, що в минулому році передплатник міг реклямувати неотриману ґазету просто в адміністрації ґазети, але від 1. січня 1930 р. на підставі нових приписів може реклямувати **тільки в своїм почтовім уряді.** З днем 1. січня ц. р. на підставі тих самих приписів не вільно нам адресувати ґазет. Замісць адрес ми обовязані доставити почті виказ передплатників а сама **почта має всі газети поадресувати** і доставити передплатникам. Тимчасом почти в богатьох випадках не адресують ґазет, бо або не мають часу або їм не хочеться. На тім терплять передплатники і з того приводу маємо богато нарікань. Тому всі редакції (навіть польські) у Львові внесли протест до Міністерства Почт і є надія, що з днем 1. квітня будемо знова самі наліплювати адреси на ґазети своїх передплатників. Тому просимо наших передплатників вирозуміти положення, яке вийшло з розпорядку польського Міністерства, і перетерпіти короткий час а справа наладиться і буде все в як найкращому порядку, за що ми самі дуже стараємося. (З тим мають тепер однаковий клопіт не тільки всі українські, але й польські ґазети.)

Редакція і Адміністрація „Народньої Справи“.

Взірець, як реклямувати ґазету:

примір:	а на другій стороні картки:
Reklamacja! Urząd pocztowy w .... (прим. w Bukaczowcach).	Reklamuję czasop. „Narodnia Sprawa“ Nr. 9. (прим.:) Petro Jawnyj Czabrów p. Bukaczowce

Парцеляція

В 1931 році мають розпарцелювати на всіх землях під Польщею 200 тисяч гектарів землі, з того 35 тисяч державних ґрунтів, а решту приватних.

Дорогі собаки

Річний видаток Польщі на поліційні і військові собаки виносить 200 тисяч золотих. Нівроку! — Іще дехто каже, що нині часи тяжкі, коли на „виховання“ псів призначується такі суми.

Що чувати в нашім селі

Ідемо, бо пси гавкають. Корналовичі пов. Самбір. В селі йде щира праця на освітнім полі, мимо напастий кількох місцевих нещасних сельробів, які в своїй марній ґазетці ч. 155 з 24. XI. 1929 помістили були гидку клевету на наших свідомих працьовників. Ці панки уже на всякі лади старалися шкодити нашим громадянам, закладали з якимись польськими паничиками з П. П. С. якусь Профспілку, довели були минулого року до розвязання читальні тощо. Але усі ганебні підходи їм не помогли. Свідомі громадяни під проводом місцевого пароха о. Турянського відновили читальню, повели освітню працю в селі, а сельробів викинули поза рамки громадянського життя. Панове сельроби! Спускайтеся на дно! Не поможе вам ні брехня ні кириня ні ваші пусті ґазетки! Свідоме укр. громадянство Корналович дало вам належну відправу і вже тут вам нічо не вдасться.

Читальник.

—o—

З Кустина пов. Радехів пишуть нам: Освітна робота в селі йшла дуже гарно, особливо від 1926 до 1928 р., коли то працював Аматорський Гурток. Але коли провідник Гуртка поїхав до Канади, все змінилося. Під проводом нового голови і режісера амат. гурток підупав і спить. Та ті панове не сплять, але роблять прислугу тим, кому кілька місцевих кацапів оснували читальню Качковського і забажали дати амат. виставу. Але бракувало їм аматорів, а наш милосерний голова із режісером узяли у кацапів ролі, щей кілька несвідомих хлопців потягли за собою. Читальники з Кустина! Час вже вибрати собі на провідників совісних людей! А дотеперішних лишити на боці, може ще опамятаються і завернуть з блудної дороги!

Читальники.

—o—

Отак роблять з громадами! В Ілавчу (село в повіті теребовельськім) була ще одинока площа, яку могла громада використати для своїх потреб а яка є віддалена від церковного муру не більше як 10, а від дому читальні „Просвіти“ 4 метри. З весною цего року, ухвалює громадська рада побудувати на цій площі семиклясову школу, бо так велико село (понад 700 нумерів) такої школи конче потребує. В першу чергу против будови такої школи аґітує теперішний управитель поляк Тенча, мабуть тому, що він управителем семиклясової школи не мігби бути. За те повітовий інспектор будучи одного дня в селі заявив громадській раді, що ця площа за мала на таку будову, а зрештою рада цею площею не розпоряджає, бо вона є заінтабульована на „Товажиство Школи Людовей“. Члени ради зразу остовпіли, а коли запитали, коли і як це могло статися без відома громади, відповіди не одержали. Вибрана делеґація поїхала зараз до Теребовлі і переконалася в інтабулі, що це не був жарт, а дійсна правда. Мали підозріння, що це зробив бувший наказний війт або писар, але ті присяглися, що це неправда, хотяй їм не вірять. За порадою деяких осіб робить делеґація відписи з інтабулі та віддають справу адвокатови послови Д-ру Баронови. Від цеї хвилі минуло вже часу дуже богато, наша делеґація їздить і їздить, але нічо путнього не привозить. Місяці минають, громадяне села ждуть нетерпеливо на справедливий вислід, та не можуть ніяк дочекатися. Може ця справа так проволікається, що не зложено грошей? Можемо запевнити, що всі ми свідомі громадяне зложимо стільки гроша, скільки буде треба, а справу муситься допровадити до оконечного висліду і то як найскорше, бо великий встид і ганьба булаб для нас громадян Ілавча, занедбати таку справу.

А я тепер спитаю, де були наші члени повітової самоуправи, як та справа вирішувалася у Виділі повітовім? Чому не запротестували против такого нарушування громадського майна? А як вже не могли нич протиділати, то чому бодай когось з громади не повідомили? О тім вони дуже добре знали. Чи так вони розуміють свої обовязки? А коли байдужими є їм такі справи, то хай подякують за гонор, а на їх місце прийдуть може кращі оборонці нашого громадського майна.

Ілавецький.

—o—

З Демянова пов. Рогатин пишуть нам, що там заходом свідомих громадян, особливо ПП. Федункова Петра і Маркевича заложено селянську касу ощадности. Розвивается дуже гарно і до тепер зібрано понад 500 зол. вкладок. Треба сподіватися що новозаложена каса дійде з часом завдяки праці свідомих до повного розцвіту і стане правдивою підпорою села.

Сумно тільки, що місцевий учитель п. Барон Степан шкодить, як може цій праці. Дайте спокій ласкавий пане, ваша кириня лише вам зашкодить!

Ощадний.

—o—

В Козовій мала відбутися 10. XI. довірочна нарада в читальні „Просвіти“, Нарада була скликана послом Целевичем. Поліція зажадала від усіх учасників леґітимації, яких майже німто на селі не має, і тому поліпія розвязала нараду. Кількох хлопців що йшли на пробу представлення до читальні, поліція арештувала і тримала до вечера.

Очевидець.

—o—

З Нінович коло Радимна пишуть нам: Місцевий війт запивається до безтями на загальне посміховище. Мабуть через те має вічні клопоти з грішми, не доручує точно грошевих посилок до громадян, то що. Розрахунку з громадської господарки не подає від кількох літ. Радні і громадяне жалувалися на те в старостві, але якось і до тепер нічо з того нема і пан начальник урядує й далі на нашу гризоту й шкоду. Просимо наших послів аби взялися до тої справи і увільнили громаду від того чоловіка. Домагаємося контролі громадської господарки!

Громадяни Нінович.

—o—

То не гарно. В Старгороді пов. Сокаль праця в читальні і аматорськім гуртку ішла до недавна дуже гарно. Та коли вибрано головою амат. гуртка п. О. К. все пішло гірше. Той пан, ставши головою амат. гуртка, почав тут робити свої ґешефти а за участь в праці амат. гуртка каже собі навіть окремо платити! Дня 8. грудня, коли аматори рішили відограти „Невольник“ а ввесь дохід з вистави обернути на дар „Просвіті“, пан К. О. викрикував, що йому не треба жадної „Просвіти“, і що йому треба за „фатиґу“ добре заплатити! І дійсно, заплачено йому 10 зл. а другому аматорові, який дався ним збаламутити — 3 зл.

Пане К. О.! Де Ви поділи свій встид?

Свій.

(Від Редакції:) — Дивуємося, що такого чоловіка ще тримаєте на почеснім товариськім місци. Нічо лекшого, як вибрати другого, а несовісного викинути).

—o—

Гребенці жовківського повіту. Свідомі громадяне заложили в селі в 1926 р. „Луг“ і це товариство розбудило усіх до нового освітнього руху. Коли в листопаді 1929 Т-во „Луг“ завдяки наклепам кількох місцевих блудних синів розвязано, громадяни під проводом о. Т. Білевича заложили читальню „Просвіти“, що дуже гарно розвивається. Шкода тільки, що в селі є кілька нещасних збаламучених людців, які кажуть, що ми і москалі то одно, щей других хочуть баламутити. Шкода труду панове! Лішше освідомітьcя самі, опамятайтеся і не будьте шкідниками власного народу.

Свідомий.

—o—

Геть з горілкою! З села Тараканова на Дубенщині пишуть нам: Сумно в нашому селі. Молодь запивається горілкою і встроює дикі бешкети і бійки. От на свято Андрія хлопці в часі забави так попилися що аж порізалися ножами. — От до чого доводить горілка! Громадяни Тараканова! Відновіть читальню „Просвіти в селі, бережіть своїх дітей від цеї гидкої отрої! Проженіть вже раз з села коршму і торговлю алькоголем!

Сторонній.

—o—

Село Буяні Торчинської громади Луцького повіту. В селі є філія Просвіти, але мало хто нею займається. Старшим не до того, хлопці по більше пють та бються, а дівчата бігають по ворожках. Лише малий гурток свідомих працює в філії. На лихо щей панотець нам такий вдався, що й сам нічо не робить для усвідомлення і просвіти своїх овечок і щей других відмовляє. Видно що й йому бідоласі ще не дуже ясно в голові. Але, дасть Бог обійдемося й без нього, коби тільки молодь ліпше интересувалася освітньою роботою.

Свій.

Сумне але правдиве. При ухвалюванні буджету в громаді Теслугів дубенського повіту на Волині „вуйт“ відказався вставити в буджет квоту 50 зл. на укр. Інвалідів і 50 зл. на Рідну Школу. Радні Теслюк і Причепа, що домагалися вставлення тих квот до буджету покликуючися на постанови закона, не найшли належної піддержки між радними хоч у раді є ще 6 українців радних проти 4 чужинців, і на знак протесту покинули салю засідань. Встидайтеся панове радні! На „доми людові“ і „стшельців“ ухвалюєте, а на свої цілі ні! А ви пане вуйце, дайте собі на „затшимане“! Перебули ми панщину то перебудемо й вас.

Громадянин.

—o—

Чолгани коло Болехова. Наше село велике, около 470 нумерів, і не дуже бідне, але ще дуже несвідоме. Нема жадного українського товариство ані кооперативи. Господарі цілими вечерами, а в неділі і свята цілими днями висиджують по жидах, що хочуть тепер отворити в селі коршму. У людий, як чуємо, усі громадяни голосують коршму з села вигнати, а в нас ще помагають, аби отворити. Спамятайтеся, люде, не робіть свому селови встиду! Підтримайте усі разом тих кілька свідомих, що хочуть будувати читальню і кооперативу і вже на то матеріял звозять! Плюньте на коршми, бо відти йде для нашого народу всяка біда, темнота розпуста і розтрата маєтку. Призадумайтеся, як ліпше на світі жити, беріть собі за приклад свідомі села, бо час тепер тяжкий і як собі самі не поможете то вам коршма ані жиди певно не поможуть!

Свідомий селянин.

Дописи треба писати виразно, на одній сторінці, чорнилом, коротко і мусять бути підписи мужа довіря й свідків!

З Гейворонки пов. Підгайці пишуть, що асесор І. Ш. і начальник розганяють аматорів з проби, З лютня розігнали з читальні о год. пів до 9-тої, хотяй польськ аматори роблять проби до пізна. Як це правда, то не гарно і не добре роблять панове асесор і начальник.

—o—

З Кривця пов. Богородчани пишуть, що коооперативa гарно розвивається, але є ще такі члени, що уділу не вирівнали а до того йдуть купувати в жида (прим. Ілько П. Ц.) То не добре. Всі члени повинні вплачувати декляровані уділи і повинні купувати все лише в своїй кооперативі, а не даватися юдити жидам.

—o—

З Білої п. Чортків пишуть, що деякі хлопці на Новий Рік пили в Сруля й співали йому „многая літа“, коли люде були в церкві. В коршмі бути й деякі музиканти, що мали грати в церкві. Як то правда, то встид тим людям.

—o—

З Погарів п. Сколе пишуть нам: Наш війт Николай Іваникович кривдить сироти, що ними опікується. За те подали його вже і до суду, але то ще лише початок. Війт не предкладає громадських рахунків раді, а при ухвалі буджету і чути не хотів про ухвалення гроший на українські культурно-освітні цілі. Такого то начальника маємо — але дасть Бог — перебудемо.

—o—

Честь народнім працьовникам. В Станині пов. Радехів відновлено читальню і кооперативу. Ці товариства мимо перешкод з боку чужинців гарно розвиваються завдяки головно єдности свідомих громадян і невсипущій праці о. М. Поповича, місцевого пароха, який працею і з великим накладом власного гроша і матеріялу допоміг громаді здвигнути гарний читальняний будинок. Під проводом цього невсипущого працьовника наше село стає приміром для инших громад. Тільки єдности, витревалости і взаїмного довіря та любови!

Свідомий.

—o—

Опамятайтеся! В Осташівцях п. Зборів поробили вже були свідомі громадяни в 1928 р. заходи, аби вигнати коршму з села, але через темноту кількох старших господарів коршма таки лишилася і тепер розпіячує село. Кооператива через гризню між управою підупала і через те втратила трафіку з якої був гарний дохід. А тепер усі ідуть до жида, який ще й насміхається з громадян. Радні ухвалили до буджету заледви малі квоти на наші народні цілн, бо боялися мабуть двох радних поляків, хоч українців радних є 22. Деякі радні українці і зовсім не прийшли на те засідання, забувши честь і встид. Наш молодий дяк не поступає так, якби повинен. Про него ще напишем, як так буде далі поступати,

Свій для своїх.

—o—

В ДОПИСАХ ПИШІТЬ ТІЛЬКИ ПРАВДУ!

Гарний примір. В Липиці долішній повіт Рогатин рада громадська при ухвалі буджету ухвалила на Рідну Школу 50 зл. на Укр. Інвалідів 50 зл. на місцеве Т-во „Сокіл“ 50 зл., на місцеву кооперативу „Добробут“ 50 зл. і на укр. аґрономів 30 зл. Ухвала перейшла помимо спротиву чотирох радних поляків і на жаль ще й пятьох ніби своїх радних. Де їх честь і встид? Їх назвиск, із милосердя, ще не оголошуємо, бо може ще прозріють.

Радний.

—o—

Свідоме село. В Бураківці повіт Заліщики побудовано в осени, минулого року величавий Народній Дім. Дня 22. IX. 1929 відбулося торжественне посвячення з участю кількох священників під проводом о. декана Ю. Свістеля, який до многочисленного здвигу народу виголосив поривваючу проповідь. Цей день був для нашого села першим днем нового життя. Пускаємо в непамять ті сумні часи, коли наші громадяни кланялися жидам, запивалися по коршмах і пропивали там свої ниви й маєтки. Ниві ми вже на новій дорозі життя. Під проводом нашої свідомої інтеліґенції, тримаючися вказівок церкви і народніх провідників ідем до кращого, ясного завтра.

Селянин.

—o—

З Середнього Великого пов. Ліско пишуть нам: В селі страшна темрява. Хоч є своя кооператива, люди пересиджують по жидах, а кооператива підупадає. Не маємо жадного свідомого інтеліґента, що хотівби працювати для свого народу. Місцевий парох москвофіл, непомагає нам так, як священики по других. В село спроваджує якісь кацапські ґазети, яких ніхто не розуміє, а чесні українські ґазети переслідує. Бібліотека, яку свідомі громадяни спровадили до села, загирилася а наш парох щей тішиться. Але, дасть Бог, перебудемо цю кацапщину.

Громадянин.

—o—

Дикі парубки. В Сиятинці повіт Дрогобич парубки з горішного кінця села устроїли підчас Різдвяних Свят дику піяцьку галабурду з стріляниною. На щастя не було ніякого випадку, але всетаки тепер село має встид і ганьбу на цілу околицю через кілька таких паршивих овечок. В селі нема ніякого культурно-освітнього руху. Читальня через пиятики згаданих блудних синів розвязана. Єдина надія ще на свідоміщих старших громадян і на чесне парубоцтво з долішного кінця села. Може ще діждемо ліпшого.

—o—

Бандитизм. В Кудерявцях повіт Камінка Струмілова напали на повертаючого вечером з читальні Йосифа Пришляка, два місцеві галабурдники, Володимир Заремба і якийсь Бразилістий, та покалічили негайно нападеного ножами. Родичі тих напасників як зачуваємо, щей тішаться,що їх синки такі „моцні“. Встид! Але маємо надію, що таки діждемо ліпшого, бо читальня у нас мимо усяких перепон гарно розвивається, завдяки праці В. І. О. Содомори, і гуртує свідомих громадян в одну рідню.

Громадяни.

—o—

Отямтеся. В Красієві повіт Бучач Виділ читальні „Просвіти“ постановив викорінити з села алькоголь і тому візвав усіх членів читальні, аби при усяких нагодах, як весілля, забави і т. п. не вживали жадних алькогольних напитків. Декілька свідомих громадян, як от Петро Кінаш, Василь Мальчевський, Михайло Духняк, Йосиф Рущак і Петро Слобода приєдналися до цеї відозви виділу і на своїх весіллях не вживали зовсім горілки. Але найшлися несвідомі, що їм миліща жидівська отруя, як власне добро, і добре слово і приклад своїх свідоміщих сусідів. Вони і далі збогачують своєю працею коршмаря. Не дивляться ці нещасні, що читальня неві будована, а кооператива теж ще слаба. Нависьк тих несвідомих „жидівських Іванів“ ще не оголошуємо, бо маємо надію, що ще отямляться і станугь в один ряд із свідомими громадянами, для свого власного добра і цілої громади.

Тверезі громадяни.

—o—

Гарний почин. Село Цуцилівці, повіт Жидачів переживало в дні 8/XI. 1929 величаве торжество посвячення нововибудованого Народнього Дому. Цей дім вибудовано заздяки підмозі Краєвого Т-ва Допомоги жертвам повіні, а також пожертвам громадян. Площу під будову подарувала місцева церков. Посвячення відбулося при участи трьох священників і численного здвигу народу. О. Хавлюк з Жидачева виголосив прегарну проповідь, взиваючи громадян до дальшої успішної праці під проводом свого душпастиря о. І. Скоробогатого, який для піддвигнення села поклав неоцінені заслуги. — Побажатиб тільки, щоби ця свідома громада й надалі так однодушно працювала для своєї освіти і добра і для виборення кращого завтра. По коли буде однодушність, то не страшні будуть затії усіх ворогів, що намагаються ввести село на манівці.

Свій.

—o—

З Братковець повіт Стрий пишуть нам: В нашім селі є кілька освітних товариств є каса і кооператива. Ці товариства піддержує декілька свідоміщих громадян під проводом о. В. Раковського. На жаль ве давний голова кооперативи зробив в кооперативі за оден рік велике манко. Тепер справа в суді, а він уже ходить до жида.Чи так робиться? Через брак пасовиска наше село є наражене на страшне панське здирство. Місцева дідичка Баранська бере аж по 100 зл. від корови за літо. — Громада почала будову школи; має коштувати щось понад 50 тисяч, але, що робити, школи нам треба!

Та найтяжчою нашою гризотою є наша молодіж. Нічим вона не цікавиться, лише коршмою, піятикою і галабурдами. Боїмося, що як минеться старше свідоме покоління, то уся наша робота готова війти нінащо. Тому кличемо: Опамятайся молодіже, Братковець!

Кооператор.

—o—

З Ліщини повіт Бібрка пишуть нам: Культурно-освітня праця в наших товариствах (в читальні, Соколі, кооперативі) завмерла ще по громадських виборах, бо богато місцевих людців працювало тільки на те, аби впхатися до громадської ради. Тепер аж серце болить дивитися, як матеріял, звезений на будову власного дому, уже пять літ гниє, гроші, зароблені Аматорським Гуртком для читальні, десь пропадають по людях, а наші усі патріоти, поважні господарі і навіть бувші і теперішні громадські урядники, пересиджують у коршмі, насміхаються враз з жидом і з свого народу і своєї релігії і роблять з себе посміховище. Назвиськ цих заблудних овечок ще з милосердя не поміщуємо. — Опамятайтеся громадяни Ліщини, плюньте на коршму і горівку! Беріться до праці і освіти, бо на світі нині для пяниць і несвідомих лінюхів нема місця: Вони шкодять собі і свому народови.

Свідомий.

—o—

Село Злавне, Костопольського повіту на Волині. Наше село доволі велике, понад 300 дворів має, і не дуже бідне — лише ще несвідоме. Освідомлюючу роботу почав вести місцевий громадянин Павло Чертов, який заснував і веде кооперативу. Через те накинулися на него місцеві жидки, яким кооперативна робота не в смак, бо не дає їм визискувати нашого селянина. Ці вороги спричинили своїми наклепами, що згаданий свідомий кооператор був невинно арештований. Тепер знов затівають ці вороги народнього добробуту і освіти якийсь підступ проти нашого кооперативного орґанізатора. Але їм не вдадуться їх нікчемні наміри. Бо сподіємося, що усі Українці громадяне Злавного стануть лавою в обороні свідомого народнього працьовника.

Свідомий

—o—

Чертіж повіт Жидачів. Підчас Різдвяних Свят заколядували наші парубки 85 зл. на Рідну Школу. Парубки заховувалися дуже чесно і тверезо. На жаль, не можна того сказати про другу коляду, старших, які страшенно запивалися на посміховище цілого села. Де ті люде поділи свій встид?

Тверезий.

—·—

З села **Подусільна** повіт Підгайці, пишуть нам: Маємо щось аж 17 радних Українців, та що з того, коли усі далися застрашити двом тром латинникам і не піддержали внесення свідомого радного, щоби до громадського буджету вставити якусь квоту на наші народні цілі. Тепер село встидається за таких радних. Нашу кооперативу обікрали в осени 1929 р. якісь злочинці, вломившися через діру в мурі. Що правда, кооператива убезпечилася в „Дністрі“ від крадежі але місцевий аґент чомусь не подав убезпечення до Дністра в своїм часі подав аж тоді, як обікрали. (О відшкодовання в „Дністрі“ треба впоминатися, а „Дністер“ може потягнути аґента до відвічальности.) На Рідну школу вібрали колядники в нашім селі цего року 60 зл. Шкода тільки, що проти Рідної Школи виступали деякі ніби свідомі люде і то такі, що у них тому два роки пропало коло 150 зол., зложених громадянами на „Рідну Школу“.

Свій

—o—

Гарний приклад свідомости Вербіж пов. Сокаль Село невеличке, усього коло 120 хат, але свідоме і зорґанізоване. Читальня і кооператива з молочарнею гарно розвиваються, бо нарід горнеться до тих своїх установ. Коршми й сліду не стало, а також і жиди десь пощезали з села. На місци коршми стоїть кооперативний дім що є прикрасою села. Честь свідомій громаді!

Свій

—·—

Вербиця повіт Рава Руська. Наше село дуже свідоме. Маємо Читальню „Просвіти“, Кооперативу, Луг, Жіночий Гурток а недавно основано ще кружок „Рідної Школи“, який в часі Різдвяних Свят заколядував 70 зл. на „Рідну Школу“. Народ горнеться охочо до праці в цих товариствах. Одна біда, що і в нашій найшлося кілька паршивих овечок що приносять нашому селови лише шкоду і встид. Теперішний заряд нашої каси ощадности і позичок (Федь Ноз. і Ф. Нак) надуживають свого становища, побирають за високі пенсії із шкодою для товариства, а навіть за уділення пожичок з каси беруть хабарі. Від одного господаря зажадали ті пани два дни роботи і пів літри монопольки за уділення позички 200 зл. І той бідолаха мусів згодитися. Панове! Памятайте, що здирство і людська кривда звичайно боком лізе!

Громадянин.

—o—

В Борщівщині, як нам пишуть, біда з деревом. Дерево, якого селянам завжди потрібно, мусять вони купувати по жидівських складах, платючи страшні ціни. А тимчасом в околиці повно лісів. Така то нині правда на світі.

Борщівський.

Від Редакції: В 7 ч. „Народньої Справи“ було оголошення „Спілки Аґрономів“, яка має дерево на продаж по приступній ціні.

Ослави Білі пов. Надвірна. Наш війт доти був добрий поки його на війта не вибрали. І добрий був і патріот і з народом руку держав. Аж як став війтом, то відразу відмінився. І вже в него нічим ті радні Українці що його вибрали. Тепер пан війт тільки те й знає, що взяти в неділю стрільбу через плечі і йти з якимись підпанками полошити зайців. Пане війте! Шкода фатиґи! Лішеби тримати із своїми людьми, бо з панами недалеко заїдете.

Громадянин.

Від Редакції: Відповідь на надужиття вишлемо окремо.

—·—

Не даються біді. Завале пов. Снятин. Село дуже притиснене і пошкодоване усякими зза́боронами і приписами в звязку з хоробою на худобу т. зв. пришцицею, що цеї осени появилася була в селі. Торги й до тепер замкнені, паші не вільно ані до села, ані з села везти, навіть набілу в села не пускають. Дивно нам, що ані пан посол Шекерик ані Стефанів не ласкаві тепер в нашій недолі навідатися до нас, хоч перед виборами бували у нас частенько. Просимо наш Посольський Клюб, аби нам поміг у цій біді. На Різвяні Свята зорґанізували свідомі люде коляду і заколядували на Укр. Інвалідів 62 зл. 50 сот. і 9 зл. на Рідну Школу. Також члени читальні, під проводом голови читальні Петра Никифорука зібрали в коляді на Рідну Школу 27 зол., а на читальню 90 зол. Не даємося біді і гадаємо що, ще її переможемо.

Читальники

Від Редакції: Ваше письмо переслали ми до Укр. Посольської Канцелярії, Львів, Косцюшка 3/І.

—o—

Стинава вижна повіт Сколе. Члени місцевого Лугу і кооперативи заколядували цего року 92 зл. на Рідну Школу. Ця сума досить значна як на бідне гірське село. Сумно тільки, що наша молодіж не цікавиться „Лугом“ а воліє займатися галабурдами. Наше Т-во „Луг“ піддержують дотепер лише старші. Парубки й дівчата Стинави вижної! Покиньте погані звички! Почніть нове свідоме життя в рядах нашого „Лугу“!

Луговик.

—o—

Кириня. Ляховичі подорожні повіт Жидачів. Лиха година засіяла в нас кацапську заразу і тепер горстка тих недобитків, шкодить нам, як лише може. Кацапські „молодци“ устроїли в неділю 12. І. ц. р. дику бучу в церкві через те що співав український хор. Дійшло навіть до бійки в церкві. Кацапи злорічили нашому священникови, а касієр церковний викрикував, що усіх українців вистріляє. Цікаво, коли вже наші громадяни, особливо молодіж зроблять порядок із тим сміттєм, що селови приносить встид на цілу околицю. А зроблять порядок орґанізованою працею і освітою. **Ляховицький.**

—o—

Згода будує, незгода руйнує. В Волощі, самбірського повіту поділилися громадяни на дві партії, не знати через що й на що, так якби нас не одна біда тиснула. І з того все наше лихо. Кооператива в селі ледви клигає, а ще гірше, що через нерозумні незгоди наших сільських політиків місцеві поляки перевели при виборах до громадської ради майже половину своїх радних, хоч їх є лише 50 нумерів, а нащих є 350. Та сама незгода пошкодила громаді щей другий раз, бо через неї вибрали поляки війта, котрого вони хотіли. Не знати лише, де наші сельробівські баламути діли розум і честь? Коли вони протверезяться із сельробівської дурійки і перестануть шкодити громаді? Наш пан війт сказав колядникам, що читальня і Рідна Школа — то його найбільші вороги. Таке саме сказав і наш церковний провізор. Цікаво, що вам миле, дуже мудрі панове? Чи лише карти? — Єдина наша розрада і надія — то наша читальня, до якої горнуться чимраз більше громадяни, особливо молодіж — під проводом нашого пароха.

Свідомий.

—·—

Переписка і всякі поради.

Нілюс Левко із Спасова. В тій справі зверніться впрост до Сільського Господаря, Львів, Зіморовича 20.

І. Головчак Новиця. Оповідання і вірші присилайте. Як добрі, помістимо. Таку мапу дістанете в кождій книгарні. Книжки ми вислали. Ґазети спізнюються хиба на почті, бо ми точно висилаємо. За розпродаж дякуємо.

Дописувач з Погарів пов. Сколя. На несовісного опікуна малолітних внесіть скаргу до опікунчого суду в Сколім. Допис містимо скорочений.

М. Т. Злинець. Вірш скоротимо і можливо, що піде до календаря.

Ок. Пашуки, Волинь. Ви вчинили дуже добре, що вшили торбу й самі ходите на почту по ґазети, або чергуєтеся.

М. В. Буськ. Вірш не злий, але історично невірнии, бо так не було.

П. Ф. с. В. Худиківці. Віршик ще слабий, вправляйтеся, аж доки не будете писати такі, як читаєте в ґазеті. Як віршик слабий, то неможемо його друкувати, хочби ще написав і найбільш наш приятель. Бо і приятель повинен розуміти, що в ґазеті повинні бути самі добрі річи.

Автор вірша з Миколаїва. Ще за слабе. Вправляйтеся і пришліть щось за рік.

Т. Я. Цвітова. „Маґ. тайни“ замовляти там, де була подана адреса. (Коломия, ул. Міцкевича) За оголошення редакція не відповідає. Думаємо, що проти віри там нема. Це річ зручности.

С. В. Сор. Буч. Може дещо піде.

Вірш з Славятина. Просимо написати допис виразно, звичайно, про що йде, а не віршом.

І. К. Будараж. Оповідання сховали, може колись піде.

Б. 23. Глищева. За слабе.

Ю. Бр. Козин. Ті ґазети коштують місячно більше, як наша, і не дають жадних запомог. Коли всі наші передплатники будуть точно відновляти передплати і коли кождий позискає хоч одного нового, тоді і наша ґазета буде більша. Ми й так уже часто видаємо 10 сторін замість 8. Будемо видавати книжки, в яких будуть ріжні господарські справи і поради, а також цікаві оповідання, так, щоби всі передплатники знайшли в такій книжці щось цікавого для себе. Перша така книжка вийде вже небаром.

Дописувач з Липовець жалїться, що дирекція місцевої школи накладає безоглядно шкільні кари навіть на найубожших людей. Просимо точнійшу допись, кого і за що покарано.

Допись з Острова. Допись невиразна.

З Гвіздця старого пов. Коломия прислала Управа кооп. „Дружба“ лист, в якім пише, що допись в ч. 6 (71) про кооперативу була не згідна з правдою. Взиваємо дописувача подати свідків на правдивість дописи, бо в противнім разі виявимо його імя.

МУЖІ ДОВІРЯ

Народньої Справи!

Просимо всіх тих мужів довіря які досі не вирівнали належитости за побрані календарі і колядники щоби як найскорше вислали гроші бо довше ждати ми не є в силі.

Політичні новини в Польщі

Ми писали, що на комісії, яка має прослідити, що було 31. жовтня 1929 в соймі (коли прийшли офіцири) мали прочитати лист від Пілсудского, в якім він описує, як то було, і чого ті офіцири прийшли до сойму. Того листа не прочитали, але потім його видрукували всі ґазети. В тім листі Пілсудскі каже, що офіцири прийшов послухати нарад сойму, що вони не були озброєні і що їх не було стільки, як каже марш. сойму Дашиньскі. Отже Пілсудскі пише, що Дашиньскі не каже правди і в однім місці вживає слова: „варіят“. Що на те зробить Дашиньскі, не знати. Кажуть, що готовить якусь відповідь.

На засіданню сойму 18. лютня знову дійшло до суперечки а навіть до бійки між послами. Коли ухвалювали закон про побір рекрута, комуністичний посол Жарскі (поляк) накинувся остро на соціялістів. Маршалок відібрав йому голос, його стягнули з трибуни і зачалася бійка між комуністами і соціялістами. Один посол з П. П. С. (Слєдзінскі) вдарив Жарского в лице.

Дуже важна новина, що Найвищий Суд уневажнив вибори до сойму в окрузі Луцьк—Рівне і до сенату в волинськім воєвідстві. Через це тратять свої мандати два посли з „одинки“ (Я. Радзівіл і В. Вісліцкі), два з Сельробу (Ст. Волинець і Ів. Федорчук), один посол з Українського Клюбу (Л. Серветник) і один з укр. радикальної партії (Ів. Власовський). Сенатські мандати втратили чотири поляки з „одинки“ (звідки вони там набралися?) і один українець з Сельробу: С. Козицький. Небаром маються відбути в тих округах (Луцьк—Рівне, Волинське воєвідство) нові вибори до сойму згл. до сенату. При цім треба памятати нашим свідомим людям, щоби вже не давалися замазати жадній „одинці“ або якійсь ненаціональній партії, тільки щоби голосували на лісту українсько-національну, бо лише під зеднані народнім жовто-синім прапором дійдемо до кращої долі. Про це ще напишемо.

Сойм і комісії радять тепер над справами адміністрації і громадської самоуправи (про громадські вибори). В цій справі мусять наші посли виборювати бодай яке-таке право для громад.

Застановляються також над загальним господарським положенням в Польщі, над безробіттям, упадком фабрик і торговлі та над скрутою села. Але знайти на це все добрий лік то треба мати сто мудрих розумів в одній голові, а таких людей нема на світі.

Польща заключила з Німеччиною договір в справі вивозу збіжжа до північних країв. Німеччина має право вивозити 60 процент (3 пяті частини) а Польща 40 процент (2 пяті частини). Думають, що через цей договір збіжжа трохи піде в гору, бо буде збут. Але то не є певне.

І цего тижня промовляли деякі українські посли і сенатори, стаючи в обороні українського населення під Польщею. При розгляді буджету міністерства праці і суспільної опіки промовляв сенатор В. Децикевич. Говорив про те, що Еміграційний Уряд Польщі не пускає українців на сезоновий заробіток до Німеччини, лише до заморських країв, щоби тим способом зовсім позбутися українських бідних сільських робітників.

При дебаті над буджетом міністерства внутрішних справ в імени Українського Клюбу промовляв сенатор Др. І. Макух про те, як польська влада відноситься і поступає з українцями в Східній Галичині і на Волині та инших землях. Сказав, що українці не є меншістю, лише більшістю на своїх споконвічних землях. Говорив теж про те, як кривдиться громаду в їх правах і що виробляється з буджетами. Підкреслив, що народня свідомість росте і світ дивиться, як поступається з нашим народом тоді, коли всі народи і наш змагають до кращого і до самоозначення. Самі поляки знають, що треба конче полагодити справи українського народу під Польщею і дати тому народови такі права, які йому належаться. Але одні польські політики не хотять цего полагодити і думають (як Грабскі), що українців за 25 літ не буде, все переміняться в поляків. А другі поляки розуміють це, але не рішають справи, бо бояться других своїх товаришів.

Сенаторови Макухови відповідали польські сенатори з „одинки“ і вшехполяки і заявили що вони є „прихильниками культурного розвитку українського народу, але під умовою льояльности (вірности). Один лише сенатор з П. П. С. (соціяліст) Струґ признав, що полагодження української справи це справа (квестія) життя Польщі, та ніхто не думає над тим.

Пот'м відповів міністер внутр. справ Юзефскі. Він не сказав нічого рішучого, лише, що на його думку ворогування на „кресах“ (між укр'їнцями й поляками) меншає і що він є за тим, аби українці мали рівні права. Так думає міністер Юзефскі. Побачимо, чи це покажеться на ділі і в дійсности.

—о—

Ця штука для всіх наука

Це Вам пишу, милі братя, любі Українці,
Всім парубкам, господарям, дівчині тай жінці.
Щоб Ви всі це прочитали і запамятали,
Та щоб з цього, приклад брали і науку мали.
Що нам в цьому році треба стати до роботи,
Та щоб кождий з нас, до цього не жалів охоти.
Ця робота то нелегка, мої добродії,
Тілько нетреба лякатись й тратити надії.
Ту роботу в цьому році слід так розпочати:
В першу чергу, треба коршми в селах скасувати.
Бо нещасні тії люде, що горівку люблять,
Своє життя, свій здобуток так замарне гублять.
Бо вже многих зруйнувала горівка до краю!
Гоніть її, люде добрі, з рідненького краю!
А другее святе діло, щоб ви памятали:
Щоб читальні, та „Просвіти“, в кождім селі мали.
Берітеся до освіти, всі вкраїнськи діти,
На це святе добре діло не тра сил жаліти.
А третее: мусить бути: вкраїнська крамниця,
Тай не шкодилаб нічого щаднича скарбниця.
Бо лихварі вже надули не одного Федька,
Позичити в жида гроші, то гіркая редька.
Як зробим тих три роботі, то тоді спочинем,
А як будем лінуватись, то в злиднях загинем.
Не зважаймо ми на теє, що другі лякають!
Як зробимо те, що пишу, вони повтікають.
Повтікають з наших селів ті пявки завзяті,
Втіче лихо, втіче смуток, із кождої хати.
Тоді і нам сонце війде у рідньому краю,
О, дай Боже, щоб так сталось, як я всім бажаю!
Свідоміщі, прочитайте і вивчіть на память.
Та негайно розкажіть тим, що цього нетямлять.
Най і вони теє знають і запамятають,
Най і вони попращюють, рук неопускають.
Зачинайте ж в добру хвилю, таки вже від нині,
Всіх так кличе і взиває

селинин з Волині

Письмо з Лемківщини.

З Волі Цеклинської пов. Ясло пишуть:

„Буду просити, якби можно помістити тото писмо із Лемковщини села Воля Цеклинска. Я єст один предплатник „Народной Справи“ в нашому селі, але зато „Народной Справи“ єст дуже слухачів, счо дуже радо слухають вашої науки. Бо сказати правду, кілко ґазет до нашого села не приходило, то исчи собі люде ани єдну так не хвалили, як тоту „Народню Справу“. Бо ту в „Народной Справі“ сут написани вшитки наши господарски справи, счо и коли маєме робити и як нашу рілю управляти. Але исчи бися нам більше дашто здаво. Треба би нас шитких рільників до купи зибрати, бо ми шитки хлібороби цили світ ховаме, шитких людей кормиме. На наш хліб смотрят и нашим хлібом ся ховают. А чим же они нас зато нагороджают и за што нас мают, просто повісти занич. А чого оно так єст? А я собі мишлю, же за то, бо в нас нема єдности, а де нема єдности, там нема и сили, а де нема сили, то нич не мож дуже зробити. Єдности нема чого? Бо мало наши хлібороби читают газети, еден не читат, бо нема гроши заплатити, други, бо незна читати, трети, бо незна, де по но написати. Потом далше тот читач „Силу“, другой „Голос“, инши знову іншу. Той каже: то кацапска, а инши: то болшевицка, а тот: то украінска, і так кождому не вподоба. Придумайте, господине Редактор, як бисте нас шитких могли до купи зогнати, то тогди и ми би собі ліпше радили на світі жити. Ми би собі зо шиткими нашими ворогами порадили, ми би шитки миши на поли потровили, — и великим слоням мірку гділили, а як так далше будеме жити, то нас дале так буде шитко нишчити, шитки ядра з нашого зерна будут вийдати, а ми, што ташко працюєм, то ся отрубом годуєм.

П. Шах.

Дуже гарний, хоч і дуже сумний цей лист свідомого брата-лемка. Але він і потішаючий. Лемко уже прозріває і бачить все лихо яке діється між народом. Партії і брак свідомости відбирають народови силу. Народ шукає правдивих другів і нефальшивих провідників. Народ хоче єдности, бо чує, що в єдности сила і ратунок. А ту єдність може народ здобути, як усвідомить собі, що всі ми, чи то лемко, чи бойко, чи гуцул, чи подоляк, всі ми оден великий український народ і всі ми повинні до одного змагати: спільною працею і освітою добувати собі спільну долю. До цего разураз накликає наша ґазета і тому жичливо і щиро кличемо братів лемків: Ідіть за нашою наукою і за нашими кличами!

Розвязки загадок ізза браку місця в цім числі дамо щойно в слідуючім.

ЧИЙ ГНІЙ?

Везе селянин гній на поле. На дорові вдибає його кум, тай питає:
„А чий ви, куме, гній везете?“
— Якто чий, — таже свій!
— „Гим, а я вже думав що позичений“

ГОСПОДАРСЬКІ СПРАВИ

Що тепер гальмує поступ в нашій господарці та як цю гальму усунути.

Всім відомо, що наша господарська культура з року на рік росте. Зацікавлення новітнім господарюванням є велике. Всі наші наради і заклики господарі з довірям заразже переводять в життя — це є гарне явище, яке доказує, що наше село науці вірить і її розуміє а значить, що з таким селом ми збудуємо своє краще завтра. Але — при всій цій радости заходять випадки, коли треба і сумувати. Справа така: Проповідуючи новітню господарку і вводячи в село нові способи господарювання ми натрапляємо на прикрі явиша. Село завалює нас запитами, проханнями: добре нам те, про що Ви пишете. Дайте доброго насіння, овочевих дерев, дайте расових свиней, курей, бичків, то що. І ми з жалем мусимо їх відсилати до чужих фірм, бо наскілько знаємо, що ані наші кооперативи ані фірми всього цього не мають. Виходить так, що ми для когось чужого прадюємо. Наші господарі дорого платять за таке чи иньше сортове насіння, щепи, а ще дороще платять за расові свині, за телята і кури та й дістати їх не можна. З цього всього наші селяне в роспачі знову ж таки звертаються до нас о поміч, бо мовляв кооператива цього немає і незнати, чи буде мати.

Такий стан трівати далі не може. На нашу думку в цій справі давно требаби скликати нараду представників нашої кооперації, свідоміщих господарів і агрономів, щоб цю справу обговорили та вирішили, доки не вдасться створити таку сільсько-господарську коопераціо, яка мусілаби цим всім занятись. А поки що радимо нашим свідоміщим і кращим господарям слідуюче: беріться у своому господарстві за плекання расового розплодового матеріялу на продаж. Закладайте поля сортового насіння дорогих рослин, закладайте шкілки овочевих дерев. — Стайні расових свиней, телят, курей, крілів. В першому році звичайно прийдеться витратитись на придбання цього розплодового матеріялу, але за пару літ з цього варстату Вашої господарки можна буде добре жити і другим помагати.

Про одно лише застерігаємо господарів, які хотілиб занятись плеканням чи то дорідного насіння чи расових свиней, курей чи навіть бичків — а саме — ці господарі мусілиб дістали все необхідне від порядних фірм, дістати матеріял дійсно расовий і добрий. Далі мусілиб його дбайливо і по приписам плекати, щоб через недбальство цей прибуток не стратив своїх добрих прикмет. В цих справах можна ще порадитись із нами та й зі своїм агрономом. При додержанню цих необхідних вимог — ми зможемо пропагувати і Вашу будучу фарму та помогти Вам її розвинути.

Можеби свідоміщі господарі написали до нас, що про це думають і може подадуть які свої способи і предложення.

Чи можна мені бідному коли доробитися?

Вичитав я в „Нар. Справі", що Ви даєте поради, як вивязатися з тої біди, яка нас обсіла, отже звертаюся і я за порадою. Маю 2 морґи поля на Поділю, хатину та невеличкий городець коло хати. Поле даю на спілку, бо не маю чим ані сіяти ані орати. Сам ходжу на зарібки по богатших господарях, щоб заробити на хліб в зимі, але й того не можу для жінки і десятилітнього хлопця настарати. Що мені робити? Чи ґрунт продати та йти до міста на зарібки чи й далі бідувати на селі?

*

До опису Вашого стану і господарки бракує нам ще таких вісток: Чи маєте Ви крім хати які забудівлі, чи знаєте яке ремесло? Який у Вас ґрунт і як далеко від міста. Припускаємо, що шопчину сяку таку Ви маєте. Грунт середньої вартости, бо хтось на ньому всеж працює, а ремесла теж видно не знаєте, бо не ходилиб поденно чи від снопа працювати.

Отже коротко порадимо Вам таке: **цього року беріться до господарки самі.** Заплатіть чи відробіть господареві за оранку Вашого ґрунту, купіть собі 4—5 кгр сої (16—20 зл.), висадіть її на пів чи тричверти морґа. Решту землі засійте так: пів морґа маку (рідше як звичайно) а до него дайте пашні бураки. Чверть морґа посійте буркуна, а пів морґа посійте фасолі (чверть морґа перлової а чверть морґа білої цісарської (кругля). — В городі заложіть шкілку овочевих дерев (яблуні, груші, черешні). Заведіть пару пнів пасіки. Купіть козу і кілька кріликів. На весні постарайтесь все це спільно з жінкою обсіяти і обсапити. (Хлопця посилайте до школи). Далі йдіть на роботу, як і ходили. На сапання урвіть часу і теж помагайте жінці. Для цього можете вжити час і в свята (за дозволом свого священника) особливо коло шкілки дерев та коло пасіки. Щож дасть Вам така господарка? — Зараз обрахуємо. Пів морґа сої видасть 5—6 сотн. насіння по 100 з. — 400 зол. найменьше. Пів морґа маку дасть 2 сотн. — 150 зол. найм. та до 80 сотн. бураків, які можете продати на пашу за 160 зол. (колиб замість буряків посіялиб моркву (пр. Валері) то взялиб 200—250 зл). чверть морґа буркуна це буде сіно і зелена паша для кози і цвіт для бджіл. Буркун видає зеленої паші найбільше зі всіх пашних рослин а меду дає так, як гречка, два місяці підряд. Пів морґа фасолі видасть 5—6 сотнар по 40 зол. — 200—250 зол. Отже всього заробить: 400 зол. — соя, 150 зол. — мак, 160 з. бураки, 250 з. фасоля, разом 960 зол. Крім цього будете мати якийсь дохід від кози та кріликів, а можливо і від бджіл (1—2 рої). Це все буде в першому році — коли роздобудете грошей на насіння цих рослим та на живий інвентар. Коли з весни всього дістати не зможете, то по зборі врожаю — докупіть. На другий рік господарка Ваша вже збільшиться і деревця в шкілці підростуть — почнате їх розсаджувати, а потім щепити і будете в 3—4 році продавати. З цього шматка землі Ви виберете теж найбільше гроша. Отак Вам радимо почати, а як робити дальше, то напишемо иньшим разом.

—o—

Чим підсилити конюшину на весні.

Трапляється, що конюшина в зимі вимерзне або випріє і на полі є лисини. Ці лисини в літі заростуть хоптою і занечищують поле. Теж саме трапляється, коли конюшина вже за стара (3-ий рік). Щоби поправити таку конюшину, господар мусить на весні підсіяти її иньшими однорічними травами. Найкраще до цього надаються: **конюшина інкарнатка, рейґрас італійський, або рейґрас вестервольдський, або яра вика.**

При цьому сіємо так: конюшину інкарнатку сіємо разом з рейґрасом італійським. 1-й покіс буде з конюшини червоної і інкарнатки, а другий і третий з рейґрасу. Ця конюшина буде з рейграсом і на другий рік.

Колиж підсіваємо конюшину стару, тобто яку на слідуючий рік переоремо, то варта її цього року підсіяти рейграсом вестервольдським, який дасть пашу лише в цьому році, або викою ярою (можна з ячменем).

Перед підсівом цих рослин, конюшину добре зборонуємо і висіяне зерно на лисинах чи по всій конюшині приволочимо.

—o—

Як завести собі пасіку.

Краса садочка коло хати кождому зрозуміла, але садок без пасіки, все одно що не прибрана не заквітчана хата. Садка без пасіки неможна собі й уявляти, цих дві ділянки господарки є так звязані, так одна другу підпомогає і доповнює, що ніхто цьому не заперечить. Чому ж більшість наших саді не незаквітчані пасікою — і як сироти світять пусткою? А тому, що не всі ми вміємо робити інтерес; не всі розуміємо життя.

Знаємо, що Ви скажете — „щоб пасіку завести — треба пасічництво розуміти". Так — це правда. От через це ми хочемо Вас навчити. На перший раз купіть собі один — два пні в пасічника і то з дальшого села (4-5 клмт.). Купуйте пня доброго. Принесіть його в вечір до свого саду. Зарані виберіть для него закрите, затишне місце, з добрим вилетом для бджіл (на схід). Коли треба, огородіть це місце, щоб худоба не ходила і придивляйтесь до праці бджіл. Бджоли самі Вас будуть вчити, як коло них ходити. Коли захочете до пня подивитись, запросіть до себе в неділю, при святі совісного — не заздрісного пасічника, хай з Вами перегляне пні. Хай Вам покаже черву, мід, яєчка, матку. **Хай скаже, як і що треба буде зробити в найблищих днях,** то що. За це Ви йому колись віддячите.

Решту вільного часу вжийте на читання — пасічницьких порад, які ми будемо подавати, або читайте яку пасічничу книжку. Є і часопис, „Укр. пасічник" Львів, Зімoровича 20, який що місяця пише про те, як з бджолами господарити.

Тож закладайте бодай маленьку пасіку, — всеж таки з господарства капне лишніх пару золотих.

—o—

В Америці орють землю в ночі.

Америка — край науки і праці. Що день, то новина. Сьогодня вичитуємо, що американські хлібороби переводять в діло гасло „час то гроші". Невистарчає їм дня, то використовують і ніч. А доказують це тим що, мов, в рільництві часто погода керує працею людини, тому її треба перехитрити. І перехитрюють,

Німецькі рільники, прочувши про це, зараз-же взялись і собі переводити досліди з цею нічною оранкою. Це особливо вдається при праці машинами (тракторами). Трактор виробляє свою електрику і в час праці освітлює поле і непотребує сонця. Спеки не має, сонце не пече — мухи сплять. — Лише соловейно насвистує. — Колиж то ми дозволимо собі на щось подібне? Правда і в нас люде використовують нераз добру погоду і працюють і в ночі, але це мало помагає, бо нема ще в нас знаряддя й знання, як зробити найбільшу роботу в найкоротшім часі.

—o—

Ветеринарні поради.

Як наші люде самі розносять ріжні хороби серед звірят.

Проїзджаючи дорогами між селом і містом нераз натрапляєш на прикрі явища. Здовж дороги в ровах валяються здохлі кури. Особливо їх більшає в день торговиці. Це можна зрозуміти так. У господаря є слабі кури. Жінка старається їх продати і везе на торг, але ці кури здихають ще в дорові і жінка їх викидає в рів. Здається, що на цьому кінець. — Стратив господар 5—10 золотих, пошкодував і забув. Але шкода починає ділати і не лише цьому господареви а і його сусідови. Господарі! Ви мусите знати, що коли у Вас здихають кури, то їх не треба не то що продавати а й непускати до курей сусіда, — бо хороба піде по всему селі. А чк розумієте Ви, що зробили Ви, коли кинули хору курку в рів? Вечером пес із сусідного села почув здохлину, взяв її і приніс до самої хати. Виваляв нею і солому в шопі і по подвірі намастив зарави, а потім... — невідомо, від чого — кури і в другому селі масово здихають. За голову беруться, які страти в господарстві! Чому, звідки? А скілько господарів таких курей викидає просто на гній! Або зарие в землю так, що ноги на верха. — Все це є наша несвідомість — і через неї ми так зле виходимо. — Соромно і жахливо.

Коли у Вас захорувала курка, чи якебудь звіря, — заразже відокремте його від решти. Не пускайте його на двір а до него нікого зі звірят не пускайте. Почекайте — вилікується, добре, а здохне — вкиньте все

це місце вапном, карболем, формаліном, а здохлину або глибоко закопайте, або найкраще спаліть на вогні. Тоді будете певні, що на ньому виграєте і Ви і всі ми. Як би так усі робили, то вся хуооба менше хорувалаби. А то через несвідомість кождий шкодить і самому собі і другим.

—о—

Які користи матиме наше рільництво від сої.

На це питання можнаби говорити дуже багато і все в користь сої.—Скажемо коротко. Соя є як кажуть по вченому „універсальна“ рослина — значить, що до всього вона надається. Це дійсна правда. Згадаємо лише, що величезний Китай, що дуситься від перенаселення і терпить від браку землі, — виживає лише з сої і рижу. З сої китайці роблять молоко, масло, хліб, кашу, каву, юшку, олій,—все. Сої до недавна люде в Европі незнали, але оце недавно хитрі американці підмітили добрі властивости сої і тепер дуже багато плекають її у себе, щоб потім завалити нею Европу. Вже тепер маємо у себе в продажі олій зі сої і макухи—а хто знає, чи нема її в тому американському смальці, маргарині, цересі і инших рослинних товщах, що у нас продають—це є секрет фабрик. Звичайно, що ці товщі є дешеві, бо сою лекше плекати, аніж свиню вгодувати, — щоб мати омасту. От через що ми хлібороби мусимо ревно взятись до плекання сої.

Де хто може сказати, що коли всі візьмуться за сою, то вона буде ні почому. Цього з соєю ніколи не можна боятись бо цієї рослини є замало на цілому світі. Ця рослина заступить товщ і мясо бо має 36—40% білків і 12—16% олію. При поширенню сої повстануть олійні і ріжні инші фабрики будуть її переробляти. Сою бідний господар може вживати на страву замість мяса й сала. Соя для тварин дає першорядну пашу як паша зелена і як ситна паша. Заранo булоб писати про уживання сої в господарстві і кухні, бо її у нас ще замало. Скажемо лише одно — соя нас ніколи не заведе, і колиб ми мали змогу її поширити і плекати, то миб свою господарку значно поправили. Виграє найбільше той, хто візьметься за сою раніще, та у кого буде для неї підходячий ґрунт. В слідуючих числах газети будемо писати про те, як зі сої робиться всяку страву і ті перерібки, про які ми згадали.—В слід. числі помістимо образки, як соя виглядає.

—о—

Для годівлі звірят треба плекати більше рослин стручкових.

Кожда паша і корм для худоби є ріжно виживна. Все одно, як і корм для людей. Бо що иньшого їсти мясо, а що иньшого бараболю. Так само і тут. Сіно з конюшини далеко вартніще, а ніж сіно квасне, бобик що иньшого ніж ячмінь, і так далі. В кожній їжі все цінується по кількости білків. Чим їх в їжі є більше, тим того корму треба меньше і тим він є цінніщий. Не будемо докладно подавати, скільки чого в якому кормі є, ми лише подамо готові цифри, які подають нам вчені, що ріжні корми розбирали. Отже в зерні хлібів є 7 до 9 процент стравних білків;

В грисі від 20 процент до 30 процент, добре сіно з люцерни має 8 процент. Вимокла люцерна —4 проц., солодке сіно—7 проц., а вимокле або зіпріле—лише 2 проц. білка.

Всі ці цифри кождий господар, а особливо той, що годує звірята на продаж, мусить запамятати, коли складає кормову давку. Як з того бачимо, то на полі треба плекати для худоби і свиней найбільше рослин стручкових, бо вони з тої самої площі землі видадуть більше вартісної їжі, як зерно чи иньші.

Що по чому.

Львів, 24 лютня 1930.

На загал ціни збіжжа без змін. Однак ціни на пшеницю і жито піднялись, ячмінь впав в ціні. Набіл подорожшав — яйця дешевіють.

ЗБІЖЖА.

(Ціни за 100 кг. loco стац. залад. Підволочиска.) За двірську пшеницю платять 35—36 зол., за селянську 32 до 33, за жито відбірне 18 — 19, жито звичайне 17 — 18 зол. ячмінь 14 до 15, овес 14·50 до 15, кукурудза 22·50 до 23·50, фасоля біла 50 до 60, кольорова 35 до 40, краса 45 до 50, горох пів Вікторія 30·50 до 36, горох звичайний 24 до 27, бобик 23 до 24, вика 23 до 27, гречка 23·50—24·50, лен 65 до 67, лубін синій 23 до 24, просо міс. 27 до 28, конюшина черв. 105 до 115, мак синій 150 до 160, мак сивий 110 до 120, мука пшенична 65% 60—62 золотих, житна до 37 зл., крупи греч. 45·50 до 47.50, крупи ячмінні 33 до 35.

ПАША. Сіно солодке прасоване 8·50 до 9·50, солома 5 до 6, грис пшенич. 12·50 до 13, конюш. 13-14 сіно з тимотки 14-16, макухи льняні 33 до 34. Ґрис житний 9.75—10.25 ґрис пшенич. 12 — 12·50.

Лен чесаний від 17 до 28 зол. зол. 1 сотн. Лен нечесаний від 5 16 золот. сотн. Клоча льняне від 6 до 15 зол. 1 сотн. Коноплі чесані від 18 до 25 зол. 1 сотн.

НАБІЛ.

Маслосоюз платить кооперативам 24 II. за масло солене експортове пріма 5·30, несолене десерове пріма 5·30, 1 л. молока 0·38, 1 літр. сметани 1·80, копа яєць 6·20. Ціна яєць на торзі 10 — 12 гр. за одно.

ЦІНИ РИБИ.

Щупак живий 1 кг. 6—6·50 зл., короп живий 1 кг. 4·20—4·50.

ХУДОБА.

За 1 кґр. живої ваги корова-віл 1.50—1.85 зол.

За 1 кґр. живої ваги теляти 1.30 — 1.50 зол.

ДЕРЕВО (у Львові)

Дубові кльоци (кубік) від 3 метр. довгі без кори 50 цм. в перерізі: I кляса — 138 зол. II кл. — 75 зол. III — 53 зол.

Дубові кльоци (кубік) від 3 метр. довгі без кори 40 цм. в перерізі: I кляса — 115 зол. II кл. — 74 зол. III кл. — 53 зол.

Дубові кльоци (кубік) від 3 метр. довгі без кори 30 цм. в перерізі: I кляса — 68 зол., II кл. — 48 зол. Дошки I і II кл. 140 зол. III кл.— 110 зол.

Продовження „Історії села Альфредівки“ піде в слідуючім числі.

390 запомог по 120 золотих

на суму 46·800 золотих

Кому признаємо дальші запомоги від 386 до 390-ої?

386. Борщ Дмитро, Винятинці пов. Заліщики, корова впала 2-го лютня.

387. Каркіч Артем, Миша кість, пов. Луцьк, корова впала 2. лютня.

388. Савич Петро, Ладанці пов. Перемишляни, корова впала 14-го лютня.

389. Білий Петро с. Марка, Торгів пов. Зборів, корова впала 16-го лютня.

390. Бойко Стефан, Дмитрів пов. Радехів, корово впала 21-го лютня.

Запомоги (по стягненню цілорічної передплати) вишлемо за 14 днів.

Кому не можемо признати запомоги?

Корбутяк Микола вступив у передплатники з днем 15. жовтня 1929 р., бо дня 14. жовтня прислав 3 зол., чим заплатив передплату до 15. січня 1930 р. Найдалі того дня мав вислати дальшу передплату. Того не зробив, бо аж 31 січня 1930 р. вислав 3 зол., отже перервав передплату на 15 днів. Короза впала 12. лютня. Від відновлення передплати до випадку минуло тільки 12 днів, а треба щоби минув місяць. Тому допомогу признати не можемо.

Олексин Василь, вступив у передплатники з днем 1. листопада 1929 р., бо 5. листопада прислав 2 зол. і тим заплатив до кінця грудня. Найдалі 31. грудня мав вислати дальшу передплату. Того не зробив, бо вислав аж 30. січня. Корова впала 18. лютня. Отже від відновлення передплати минуло тільки 18 днів, а треба, щоби минув бодай місяць. Тому допомогу і в цім випадку признати не можемо.

При цій нагоді щераз вспоминаємо і просимо всіх передплатників, щоби точно відновляли передплату, бо — як бачите з цих двох прикладів — нераз і кількадневна перерва може стати на перешкоді в признанню запомоги.

До складу і прикладу.

Чого Василь навчився від птахів?

У суботу по полудню вийшов я на села, йду, а думка думку гонить, сумна, не весела.

Вже за містом навертаю до села Шпакова, там приємно, бо там люде: зерно — не полова.

Там тепер такі порядки, що варто дивитись, можна з людьми говорити тай повеселитись.

Веселитись не при чарці, бо коршми немає, тай ніхто там алькоголю уже не вживає.

Але з мудрими засісти тай поговорити, то веселість є правдива, краще, ніж мід пити.

Ось, уже і Шпаків видно, перша хата мріє, але що це? Хтось там ходить і щось наче сіє!

Ходить собі по подвірю, по саді й городі, щось по снігу розсіває,— що то за пригода?

Підійшов я, здивувався тай стаю на хвильку: „Слава Богу! А що ви так сієте, Васильку?

А Василь, господар чесний, каже: — Що я сію? Сію зерно, як бачите, друже заведію!

— Та як же то? Вже сієте, хоч ще не орали? Та ще навіть у вас, бачу, сніги не пропали!

І це правда, та я сію не, щоби сходило, але аби божим птахам було в мене мило! Бо ті пташки одинокі мої приятелі, тож я хочу, щоби були все ситі й веселі. Послухайте, друже Иване! Те миле птаство завжди мене потішає, у кождім припадку. Вони мені все щебечуть, я мову їх знаю, і в їх мові одиноку я потіху маю. Станесь клопіт в господарці, а птах: „Фію! Фію! Ти Василю не плач дуже, май в Бозі надію! Бо диви, які ми люті зими перебули, перебудеш і ти біди, хочби й ще прибули!“ Прийде в хату яка напасть, хоче дерти шкіру, а птах мене потішає: „Цір, цвір, цвіру-цвіру! Тай на нас полюють звірі, яструби і коти, але ми живемо далі й не тратим охоти!“ А як часом подумаю, як нам гірко жити, вийду в сад, а сіра пташка стане говорити: „Ти не бачиш які дав нам Бог легенькі крила й дав нам волю золотую, бо нам воля мила? Отже й вам ще дасть Бог долю, бо Бог справедливий, хто бідує, та працює, ще буде щасливий! Хто працює й просвічаєсь тай дивиться в сонце, тому ще воно засвітить колись у віконце. Тільки в єдности тримайтесь, в єдиній громаді, всі най станутъ за одного, а ніхто на заді! А як хтось зачне кирию і хоче сваритись, того з гурту викидайте, най з псами йде битись! Тож дивіться, хоч слабі ми й дрібненькі пташата, та як разом виступаєм, враг мусить сконати! Як всі згідні, то нападем навіть на ворону, так здзьобаєм, що не треба її і похорону!“ Чи не мудро каже пташка? Це ж святі науки! В неї крильця й більш нічого, а в нас дужі руки!

— Правду кажете, Василю, з вас фільозоф добрий! Хоч слабонький рід пташачий, але він хоробрий! Ми собі повинні з птаха добрий приклад брати, як у єдности і згоді долю добувати. Як би ми любили волю так, як жайворонки, не звязалиб нас ніколи грубі посторонки*). І ніколи не замкнувби нас ніхто у клітці, не далисьби ми вороні ані жадній кітці. Цю науку варт, Василю, всім на вус мотати, а хто вусів ще немає, в пазуху ховати. Бо велику поміч дати можуть і безвусі, в них здорові руки й ноги, встоять заверусі!

Так, Василю, ваша правда, нема що казати, коби всюди таких бачив

Іван Сорокатий

*) Посторонки, це грубі шнури, плетені з клоча.

ТОРБИНКА СМІХУ

ЧОМУ НЕ ДОВШИЙ?

Слухай Іване, сватай мою дочку, то дам тисячу долярів посагу; не дивися що вона має троха занадто довгий і кривий ніс.

— „Ну, ну, добре. Але чому вона не має і ще раз так довгий ніс? Я хотівби дістати щей другу тисячу".

ВСЕ ТОВСТЕ.

Війт до подорожного;
— Як називаєтеся?
— Масловскі.
— Звідки?
— З Лойова.
— Що, що? Самі товсті річи!

СОБАЧИЙ МЕДАЛЬ.

— Куме, за що ваш пес має медаль? Чи то якийсь дарунок, чи лише прикраса?

— Е, де там. То він за мене медаль носить, бо мені бачте обіцювали на італійському фронті, але не дали.

А ДЕ ПОДІВСЯ КІТ?

Наказав дідич кухарці, аби йому зготовала півтора фунта мяса на обід. Кухарка зварила, поклала на тарілку а сама десь на хвилю вийшла з кухні. А слуги тимчасом украли те мясо тай зїли.

Приходить пан, тай питає: „А де моє мясо?" — „Та кіт зїв!" — кажуть слуги. А пан бере та важить кота. Вага показує рівно півтора фунта. Гмм, та ніби мясо є, каже пан, але де міг подітися кіт?.."

В СПРАВІ посилання жертв на інвалідів Усіх наших П. Т. Членів та Жертводавців просимо не посилати жертв на укр. інвалідів через редакції часописий. Посилки такі доходять до нас звичайно спізнені та спричинюють чимало клопотів адміністраціям часописий. Усі жертви просимо слати на наше конто ПКО ч. 405.944, або на адресу Укр Т-во Допомоги Інвалідам, Львів, Руська 3. II. пов. 551

НА „Рідну Школу" вложили: Вп. Карпа Семен 8·20, як збірку на весіллю Гринька Білака, Григорій Мисак, дяк Володимірці 11·25, як збірка на весіллю Йосифа Мисака, Іван Турпетка Гнідава на Волині 4·80, зібрані на хрестинах, Ілько Іванів Лютовиска 10, збірка з нагоди хрестин внука Мих. Коваля, Олексій Боришкевич Степане на Волині 5, збірка на весіллю у Ничипора Шура. Вп. Жертводавцям складає щиру подяку. Головна Управа. 548

ТИМКО Дутчак ур. 1902 р. Тумир уневажнює військову книжочку видану через П. К. У. Станіславів. 532

МИХАЙЛО Лавровський ур. в Дольжици в р. 1898 уневажнює військову книжочку видану через П. К. У. в Самборі. 541

ЙОСИФ Змійовський син Івана і Зофії ур. 1796 в Підгірцях пов. Золочів уневажнює згублену книжочку видану через П.К.У. Золочів.

ДЯКІВ Михайло с. Андрія і Анни ур. 1905 в Луці уневажнює украдену військову книжочку видану через П. К. У. Калуш. 550

ТРУБИЧ Михайло ур. 1896 Воробличин, п. Немирів уневажнює згублену військову книжочку видану через П.К.У. Рава Руська. 530

Відвічальний редактор: ЛЕВ ЧУБАТИЙ
З друкарні Щ. Беднарского в піднаймі „Кооперативи Промислу Ґрафічного" Львів Ринок 9. — Телефон 76-14.
Видавець: ІВАН ТИКТОР